

00821060

ZP-UP

Még két OTDK-győztes

Az OTDK társadalomtudományi szekciójának győztesei közül múltkoriban számunkban kimaradt Martin József és Messing Vera neve, akik hatagú szerzőgárda tagjaként nyertek első díjat.

Teljesítményükhöz gratulálunk.

KÖZGAZDASZ

1993.05.17.

A BUDAPESTI KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

MEGJELENIK A NÉPSZABADSÁG TÁMOGATÁSÁVAL

XXXVI. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM

ÁRA: 6 FORINT

1993. MÁJUS 14.

Kornai János előadása a posztszocialista recesszióról

Posztszocialista recesszió címmel Kornai János, egyetemünk diszidoktora és a Harvard professzora tartott előadást május 11-én, a TDK-konferencia ünnepélyes megnyitása alkalmából. Amint ar-

ra a rektor bevezető szavai is emlékeztettek, Kornai művei, nézetei a nyolcvanas évek eleje óta jelentős hatással voltak a közgazdasági egyetem oktatóinak, diákjainak gondolkodására, ezért érezhető várakozás

előzte meg mostani előadását is. Amely ünnepi előadásnak bizony fűrésának tűnhetett, hiszen mint Kornai professzor jelezte, keserves témáról, szenvedésről és bajról volt szó.

Kornai János már előadása elején elhárította a pontos prognózist, illetve a kormányzat számára fölvázolt intézkedési tervre vonatkozó vá-

(Folytatás az 5. oldalon.)

Százmillió hiányzik?

Egyetemi tanács

A címben szereplő összeg az a minimális hiány, aminek pótlása nélkül augusztus után be kellene csukni az egyetemet, mert az épületek elemi működtetéséhez szükséges pénz is elfogy. Kérdőjelet azért kellett a cím végére tennünk, mert az egyetem idei költségvetéséből nem derülne ki ez a tény az olvasó számára, mint-hogy „negatív” költségvetést nem lehet készíteni, legfeljebb olyat, amely szerint egyensúly van a kiadások és bevételek

között. A hiány nagyságáról azon a szóbeli tájékoztatón szerezhettünk tudomást, amit Csépai János rektori főtanácsadó, és Molnár László műszaki igazgató adott az egyetemi tanács számára, a Közgáz gazdálkodásáról szóló beszámoló részeként, a testület május 4-i ülésén. A kérdés az, foglalta össze a lényegét Molnár László, hogy az egyetem miként pótolja a hiányzó összeget: Megpróbál kiegészítő források

kat találni, vagy rendkívüli takarékosági intézkedéseket vezet be (például az épületeket nyáron lezárják), vagy arra „játszik”, hogy amikor elfogy a pénz, akkor a minisztérium (az állam) úgyszintén rendelkezésre bocsátja majd a szükséges pótköltségvetési keretet.

Ezzel a napirendi ponttal kapcsolatban felmerült még, hogy, óriási különbségek vannak az óradíjak nagyságában, attól függően, hogy ki milyen

oktatási formában vesz részt. (Elhangzott, hogy 250-től 2500 forintig lehet keresni óraadásal az egyetemen.) Kerekes Sándor (technológiai és környezetvédelmi tanszék) igen méltánytalannak tartotta, hogy az előkészítő tanfolyamon oktatók 600 forintot kapnak óránként, pedig anyagi hasznot is termelnek az egyetemnek, miközben a költségvetésben „dolláros diákok” néven szereplő oktatásban a teljes hasznot kifizetik megbízási díjaként.

Csépai János szerint igazán az javíthatna az egyetem anyagi helyzetén, ha mindazok, akik használják az egyetem imágóját a saját üzleteik futtatása során, fizetnének ezért, hozzájárulnának a Közgáz Egyetem fenntartásához; továbbá, ha az egyetemen elszórtan működő alapítványok és vállalkozások egyesítenék erőiket, forrásokat adnának a nekik helyet (és megint csak nevet) adó intézmény finanszírozásához.

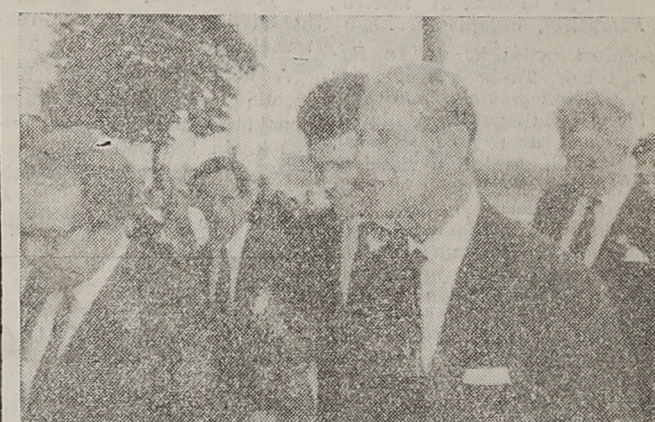
Meglehetősen hosszadalmas vitát váltott ki a Budapesti Egyetemi Szövetség (BESZ) keretében végzett munkáról szóló beszámoló. Nem elsősorban konkrét tartalmi kérdésekről volt szó, hanem az alapproblémáról: Milyen mértékű egyesülésben érdekelt az egyetem; hasznos lenne-e a Közgáz számára, ha beolvadna egy nagy budapesti egyetembe, vagy ez nem kívánatos és az önállóság fenntartása melletti alkalmi együttműködés szolgálja jobban egyetemünk céljait. Egy ilyen mély-ségű vitát természetesen nem

(Folytatás a 8. oldalon.)

Fülöp herceg egyetemünkön

A trónörökös pár után a brit királyi család újabb tagja látogatott a Közgazra

Állítólag a Marx-szobor érdekelt leginkább

Jó hangulatú, baráti vizit volt

Egyetemünk rektora ajándékkal tette emlékeztetést a látogatást

Fotó: Komó

Koncert a Kossuth téren

Fotó: Komó

Női kosárlabdacsapatunk bekerült az NB I. „A” ligába

Mint már előző számunkban írtuk, női csapatunk az 1992/93-as bajnoki évben érte el legjobb eredményét, a bajnokság 14. helyén végzett. Ez az eredmény a B Liga II. helyét jelentette.

A kosárlabda-szövetség határozata szerint az 1993/94-es bajnoki évben az A csoport első négy helyén végzett női csapat részt vehet (a férfiakéhoz hasonlóan) a Szuper Ligában is. Így a kiemelt 4 csapat helyében előbbre került csapatunk is.

Ez nagy feladatot jelent női szakosztályunknak az elkövetkező évi bajnokságban, de remélhetőleg tisztességesen helyt állnak.

Női asztalitenisz-csapatunk bent maradt az I. osztályban, a B csoport VII. helyén fejezte be a bajnokságot.

Női röplabdásainknak és férfi kosárlabda-csapatunknak még tart a bajnokság.

Vállalatgazdaságtan tanulmányi verseny

Az első helyezett 15 ezer forintot kapott

A vállalatgazdaságtan tanszék tanulmányi versenyének döntőjére április 23-án került sor a III. előadóban, II. évfolyamos hallgatók részére.

A döntőig vezető úton először egy 25-30 oldalas dolgozatot kellett elkészíteni a tanszék által megadott témák egyikéből. (Pl.: Vegyes vállalatok szerepe a magyar gazdaságban; A hazai innováció

helyzete; A természeti környezet és a vállalat; Sportmenedzsment; A számítógépek szerepe a vállalatok működésében). A leadási határidő március eleje volt.

A 20 indulóból 15 jutott a II. fordulóba, melynek keretében egy vállalkozás üzleti tervét kellett elkészíteni, és írásban benyújtani. A feltételek között szerepelt, hogy 3 millió Ft kez-

dő tőkével rendelkezik minden versenyző, s a vállalkozás az egyetemi tanulmányok mellett is folytatható legyen. 12 versenyző kapott végül is lehetőséget az áprilisi döntőben arra, hogy vállalkozási elképzeléseit ismertesse és válaszoljon a felmerülő kérdésekre. Szinte kivétel nélkül érdekes és reális terveket hallhattunk, amit az is bizonyít, hogy jó néhány közülük már a megvalósulás útján van. Izelítőül néhány téma:

- Orzött parkoló létesítése egy lakótelepen
- Életmód és fogyókúra tanfolyamok szervezése a seregélyesi kastélyszállóban
- Információs ügynökség
- Tojástermelő lúdtörzstel-lep létrehozása
- Rejtéveny-lap kiadás.

A házi dolgozatra, valamint az üzleti tervre és a szóbeli teljesítményre kapott pontok alapján alakult ki a végső sorrend Ezek szerint:

1. Bosnyák Attila,
2. Kristin Péter,
3. Nyikolaj Vasziljev.

Az első helyezett 15 ezer, a második 12 ezer, a harmadik

8 ezer Ft pénzjutalmat vehetett át, valamint a hagyományoknak megfelelően az első tíz helyezett számára ötnapos bécsi tanulmányi kirándulást szervezünk ahol a hallgatók neves osztrák cégekkel ismerkedhetnek meg.

A díjak és a bécsi kirándulás finanszírozásához jelentős mértékben járult hozzá a versenyt szponzoráló 18 vállalat. Néhányuk képviselője személyesen is eljött a döntőre, s a gyakorlati szakember tapasztalatával tett fel kérdéseket, s szót hozta az üzleti tervekhez.

A MINDENES Kft. pedig, amelynek tagja egyetemünkön 3 éve végzett közgazdászok, felajánlotta, hogy azoknak az üzleti terveknek a megvalósulását, amelyben fantáziát látnak, szakmailag és anyagilag is támogatni fogják.

A vállalatgazdaságtan tanszék tanulmányi versenyén egyébként a jövő évtől pontok szereshetők az egyetemi ágra kerüléshez.

KISS JÁNOS
vállalatgazdaságtan tanszék

Felhívás!

A Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem gazdálkodási kara szerződést kötött a görög AEGEAN Egyetemmel 10 hallgató és 2 kísérőtanár szakmai gyakorlati cseréjére. A szerződés keretében

10 fő III. éves gazdálkodási szakos hallgató utazhat június 14. és július 26. között Görögországba.

A magyar csoport június 27. és július 10. között fogadja Budapestén a görög hallgatókat. A program tehát 1 hónapos elfoglaltságot jelent a résztvevők számára.

A görögországi szakmai program előadások hallgatásából, görög vállalkozókkal, illetve hallgatókkal folytatott vitákból és üzemlátogatásokból áll. Emellett kulturális program keretében megismerkedhetnek Athén nevezetességeivel.

Az utazás Athénba autóbusszal történik. A részvételi költségek személyenként kb. 20 ezer Ft, ebből a hallgatóknak előrelátólag 10 ezer Ft-ot kell téríteni.

Az útleveleiről mindenkinek egyénileg kell gondoskodnia.

A szakmai gyakorlati cserére III. éves gazdálkodási szakos, angolul tudó hallgatók jelentkezését várjuk. A jelentkezéseket a gazdálkodási kar dékán hivatalába kérjük leadni (I. em. 166. szoba) 1993. május 10-ig.

Túljelentkezés esetén a kiválasztás a tanulmányi eredmény és az angolnyelv-tudás figyelembevételével történik.

A kiutazó hallgatók névsorát május 17-én függesztyük ki a dékán hivatal hirdetőtáblájára (I. em. 166.).

Gazdálkodási kar

Sajtótájékoztató az egyetem Baráti Köréről

„Tisztelt Hölgyek és Urak!

A Marx Károly József nádor Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem az egyetemek közt sokaig a legfiatalabb volt. Hogy ennek a hamvas fiatalságnak vége van, mi sem bizonyítja jobban, hogy már az öregfiúk csapatát szervezzük. Öregszünk, de legalábbis nem vesszük kettészével a lépcsőket az aulától a harmadikig, ahol már nem stencilt összehordani igyekszünk vizsgaidőszak előtt az ipargyal, tanszékre, hanem tárgyalni a már nálunk is fiatalabb tanárokkal últről, kutatásról, oktatásról...

Most pedig itt van a Baráti Kör. Talán vártát már rá? Talán gondoltát, hogy jó lenne néha összejönni, táncolni egyet a régi táncokkal, meg tudni, mi lett a többiekkel, megkóstolni újra a sört a klubban? Én úgy hiszem, hogy a Baráti Kör szakmai, tudományos rendezvényei mellett sok alkalom lesz a nosztalgiazásra, lesz bál, talán a régi kabarék hangulatát is elhozzuk, összejön az énekar és a Közgazdász Szerkesztőség és elhozzuk gyermekeinket is, hogy lássák: ilyen diákok voltunk.

E rövid két bekezdést abból az írásos információhalmazból merítettem, amit a május 4-én megtartott egyetemi sajtótájékoztatón bocsátottak az újságírók rendelkezésére, s ahol bejelentették, hogy a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem elhatározta, hogy volt és jelenlegi hallgatóiból, oktatóiból Baráti Körrel szervez.

A kör célja — melyet részletesen ismertettek a szervezők, Gáspár Péter Pál, a KTI igazgatója, Veress József rektorhelyettes, Jandala Csilla, a külgazdaságtan tanszék adjunktusa és Halász Géza, az AULA igazgatója —, hogy felélessze, illetve megteremtse a gazdasági, politikai, társadalmi élet különféle szféráiban dolgozó itthon vagy külföldön élő emberek kapcsolatát, akikben közös vonás, hogy közgazdászok, hogy diplomájukat a BKE-n (vagy az MKKE-n) szerezték, és kötődnek az alma materhez. Olyan társaságot kíván a Baráti Kör szervezői létrehozni, amely a tagok és az egyetem számára egyaránt hasznos lehet.

„A társaság szeretne segítséget nyújtani az egyes köz-

gazdász generációk szakmai megújulásához (a Magyar Közgazdasági Társasággal közösen). Szeretné baráti találkozókon összehozni a különböző időkben végzett közgazdászokat, évente legalább egyszer szakmai és kulturális napokat kíván rendezni. És kiadvánnyal segítené tagjait eligazodni egyetemünk minden napjaiban. Természetesen szeretné a társaság kereteit kihasználni arra is, hogy az egyetem igen szűkös anyagi erőforrásait valamelyest ilyen módon is sikerüljön bővíteni” — hangsúlyozta a sajtótájékoztatót Veress József rektorhelyettes.

A közgazdász Baráti Kör leendő tagjai számára mindenképp tehát kapcsolatokat kíván teremteni a hajdani és új hallgatókkal, a bel- és külföldiekkel. A Baráti Kör információszolgá-

latást nyújt a szakmánként szerveződő szekciókban, az alkalmankénti klubszerű és nagyobb összejöveteleken. Részvételt és meghívást biztosít az egyetem által szervezett konferenciákra, neves külföldi professzorok előadásaira.

Az egyetem a Baráti Kör megalakulásától szorosabb kapcsolatokat vár a gazdasági, politikai, társadalmi szférával. A tényleges gyakorlati igények jobb megismerését, hogy az intézmény képzésével azoknak megfeleljen. Segítségét vár a lobbyzásban az anyagi támogatások megszervezéséhez, de a Baráti Kör hozzájárulhat a jelenlegi hallgatók és oktatók szellemi kapacitásának kihasználásához. Remélhetőleg az egyetem presztízsét is növelni fogja a Baráti Kör. Az egyetemek között kialakuló hazai és nemzetközi versenyben a megmérettetés, megítélés egyik fon-

tos eszköze lehet a Baráti Kör. Léte segít abban, hogy a jövőben rang legyen itt szervezni a diplomát, de rangot jelentően ide rendszeresen, vagy alkalmanként visszajárni, órákat tartani. A Baráti Körön keresztül az egyetemmel való folyamatos kapcsolattartás biztosítéka lehet az elmélet és gyakorlat összhangjának, az oktatási programok, tantervek állandó kontrolljának, a változó igényekhez való gyors alkalmazkodásnak.

A Baráti Kör szervezői remélik, hogy nagy lesz az érdeklődés az új társaság megalakítása iránt.

Jelentkezni lehet Gáspár Péter Pálnál, a Továbbképzési Intézet címén írásban vagy személyesen. Cím: VIII. Köztelek u. 8. A jelentkezéstől nevet, címét kéri és azt, hogy mi az érdeklődési területe.

H. E.

Dömölki Natália

1940-1993

Nem kérdeztük többé egymástól, kinél van a kulcs? Nem kérdezzük, vigyünk-e enni, innivalót?

Natasa meghalt. Nem az ilyenkor megszokott sztereotípiák mondatják velünk, hogy „halottunk van”, hiszen egy olyan időszakban kerestünk benne menedéket, amikor mindenkinek a maga gondolai is terhesek. Úgy hittük gyógyíthatatlan betegsége idején, hogy neki szüksége van ránk. Pedig nekünk volt órá. Tudni akartuk, hogy van valaki, akinek segíthetünk, akinek a gondjait magunkra vehetjük, akinél erősebbek vagyunk. Jó volt érezni, hogy áll mögöttünk egy egyetem, amelyik a bajban „megszemélyesül” és ennek az intézménynek minden tagja segítőkész és tennikész. Jó volt tudni, hogy valaki közülünk emberfeletten kemény és erős, hogy legnagyobb megpróbáltatásai közben sem fájdalomról és a kilátástalanságról beszél. Hogy számít ránk. Hogy néma szenvedése egy közösséget tart egyben.

Natasa meghalt.

Hallgatók száza tanultak tőle oroszul. Könyvek tucatjai őrzik nevét. Nincs olyan tanszék, amelyiknek ne fordított, ne tolmácsolt volna. Hatnyelvű közgazdasági szótár kiadásán dolgozott az utolsó pillanatig. Több, mint húsz éven át volt egyetemünk oktatója. 53 éves volt.

Gyermekkorát a háború okozta borzalmak között élte, majd egy idegen ország új körülményei között gyakran csak magára utalva kellett bizonyítani a megállnia a helyét, nevelnie gyermekeit. Egy éve tudta meg, hogy gyógyíthatatlan beteg. Tudta, mi vár rá. De környezetét nem akarta terhelni, nem beszélt fájdalomról. Bennünket kímélt.

Olyan ember volt, aki mindenkinek segített, de senkitől nem kért segítséget. Aki minden körülötte megforduló társának örökök tudta hagyni, hogy tartalmasan, egymásra figyelve kell élnünk. Üzenetét halálával hitelesítette. Natasa meghalt. Hiányával nemcsak meghalt, de kevesebbek is lettünk.

Ancsel Éva halálára

Nem írom nagy betűvel az embert, mert nem elvont fogalmáról akarok beszélni, hanem róla, a szorongatott lényről, aki bármilyen esendő is, nem ártalja faggatni az eget, az időt, az isteneket.

Közelről próbálok megszólítani, olyan közelről, ahonnan észre lehet venni szemének rebbenéseit, meg azt is, ha izgalomban szaporább lesz a lélegzete — írta az emberről szóló bekezdéseinek mottójául. És aki csak egyszer is belenézett tiszta, mosolygós, nagy barna szemébe, az tudhatja, hogy ez számára nem az etikának, mint a filozófia egy ágának megközelítési módja volt, sokkal inkább fordítva, a filozófiát használta arra, hogy megvilágítsa az emberi lét, illetve a hétköznapi emberi élet törvényszerűségeit, paradoxonjait. Csak annyit merészelt elgondolni, amennyit életével, mondataival, cselekedeteivel kezdesdani is tudott. És ez nagyon ritka olyan emberek körében, akiket csak egy picit is megcsap a tudásvágy szele.

Óráin, kurzusain sosem éreztük egyedül magunkat. Mindig rólunk beszélt, hihetetlen alázattal, nem csupán Arisztotelészről vagy W. Benjaminről.

Emlékszem, tavaly, amikor hosszú betegeskedés után kijött a kórházból, virágot vittem neki. Minden bizonnyal sokadik virágcsokrot kapta néhány napon belül és még többet néhány évtizednyi „pályafutása” során. Mégis, szinte belemeredtem abba az élménybe, ahogy azt a pillanatot egyszerűvé és bensőségesé tudta tenni. Számomra ez a példa értékű Ancsel Évában, hogy nem rutinból vette át azt a csokor virágot egy névtelen tanítványtól.

Még valamire meg akart minket tanítani: hogy ebben a XX. század végi, bűnökkel terhes, félelmes világban félve ejtsünk ki olyan szavakat, mint: „soha többé”, „mindig”, „örökre”. Most is ijedten tisztom: Már soha többé nem nézhetünk tiszta, mosolygós, nagy barna szemébe...

Gaal Ilona

Dédanyáink

A Sziget Kulturális Manager Iroda nagyszabású rendezvényre készül

A Diáksziget létrejöttéről, további részletekről Szeffkú Balázs, a Közgáz III. éves hallgatója mesélt:

— Tavaly október—november felé vetődött fel az ötlet 2 barátomban, Müller Péter a Sziámi együttes tagja és Gerendai Károly az együttes menedzsere volt a tényleges kitaláló. Eleinte úgy gondoltuk másokat is be kellene vonni a szervezésbe, volt olyan félelmünk is, hogy talán mégsem tudjuk megvalósítani elképzelésünket. Végül is belevágtunk és megalapítottuk a Sziget Kulturális Manager Irodát, amely szervezi az egész rendezvényt.

Az anyagi hátteret a Művelődési Minisztérium, a Fővárosi Oktatási Bizottság és a főpolgármester-helyettes támogatása, valamint a cégekkel kötött szerződések biztosítják. Ezek a megkeresett vállalatok kizárólagos jogot kapnak a sziget területén az árusításra, és reklámfelületet is bérelhetnek. A velük kötött szerződésben kikötöttük azt is, hogy termékeiket kedvező áron kell, hogy kínálják, ezzel is szeretnénk a meghirdetett legolcsóbb nyaralási feltételeket garantálni.

Programjaink folyamatosan zajlanak négy helyszínen: Működni fog egy nagy színpad, ahol a mai magyar zenei élet vonal, rock, blues, dzsessz, alternatív zenekarai lépnek fel; a 2000 fős színházi sátorban naponta 3-4 zenés, prózai, idegen

és magyar nyelvű előadás lesz; egy másik színpadon bemutatók, előadások, koncertek, táncok, színházok, ahol a diákszámmal kapcsolatos filmeket, mint például Hair, Eper és vér, valamint művészfilmeket vetítünk.

A szigeten kb. 100 ezer ember tud kényelmesen táborozni, úgy lesznek a helyszínek kialakítva, hogyha valaki törvénytelen a nagy nyüzsgésben csendre és nyugalomra vágyik az is megoldható legyen. Mi 15-20 ezer emberre számítunk, akiknek 15-20 százaléka lenne a külföldi. Őket az AEGEE és az AIESEC segítségével keressük meg, ezenkívül a jelentősebb iskolák címére leveleket küldtünk szét a világ minden tájára.

Feltétlenül számítunk a részvételre, nemcsak egyetemistáknak, hanem mindenkinek várunk és fontos, hogy több generáció számára szervezzük a programokat. Tervünk valami teljesen exkluzív koncert rendezése a Tolcsvayék 5 éves jubileuma alkalmából.

Akinek ötlete van, segíteni szeretne, kapcsolatokat tud megmozgatni szponzorúgyban, ő maga fellépne, vagy ismereteket a környezetében, az jönjön és keressen bennünket! Mindenkit szeretettel várunk!

Intézeti Kutatási Díj-átadás

Az MTA Közgazdaságtudományi Intézetében első alkalommal került sor az ez évben alapított Intézeti Kutatási Díj átadására, 1993. május 3-án.

Koltay Jenő igazgató ünnepélyes keretek között nyújtotta át a díjat.

Kornai János akadémikus, kutató-professzornak, angolul megjelent The socialist system: The political economy of communism c. (Princeton, N. J.: Princeton UP és Oxford, U.K.: Oxford UP 1992., 643 p.) nemzetközi sikerű könyvéért, amely az évben magyarul is megjelent a HVG Rt. kiadásában A szocialista rendszer. Kritikai politikai gazdaságtan címmel (HVG Rt. Budapest, 1993. 670 oldal);

Martos Béla nyugdíjas tudományos tanácsadónak, a közgazdaságtudományok doktorának, a Közgazdaságtudományi Intézetben kifejtett több évtizedes munkássága elismeréséül, kiemelkedően Economic Control Structures: A Non-Walrasian Approach (North-Holland, Amsterdam, 1990. 241. p.) c., a matematikai-kozgazdaságtan körében visszhangot kiváltó könyvéért; és

Rimler Judit tudományos tanácsadónak, a közgazdaságtudományok doktorának, nagy sikerű akadémiai doktori disszertációja alapján írott Pazarlás az emberrel (Elméleti előzmények és alapok) (MTA KTI, Budapest, 1993. 194. old.) címmel az intézet kiadásában megjelent könyvéért.

Diáksziget

Budapest, augusztus 19-26.

KEDVES BARÁTUNK!

1993 augusztusában kerül először megrendezésre a Diáksziget elnevezésű rendezvény sorozat, amely a világ diákszámmal közösen nyaralást biztosító egyhetes sátorlábor. A helyszín a Budapest közepén elhelyezkedő Obudai Hajógyári Sziget. A területet, mely kb. száz ezer ember befogadására képes, a főváros III. kerületének vezetője bocsátotta a diákok rendelkezésére. A rendezvény időtartama alatt a szigeten folyamatos programokat, olcsó étkezési és kulturális tisztálkodási lehetőséget biztosítunk. Koncertek, filmetitések, színházi bemutatók, játékok, sportolási lehetőségek, sörszátrak, melegkonyhák várják a résztvevőket. A rendezvény mindenki számára nyitott, és maradéktalanul politikamentes. Azt szeretnénk, ha ez a nyaralás speciális alkalmat kínálna a résztvevőknek egymás kultúrájának megismerésére.

Úgy igyekeztünk, hogy minden idők legolcsóbb, ugyanakkor legértékesebb és legérdekesebb nyaralását hozzuk létre, olyan együttléttel, ahol mindent lehet, de semmit se muszáj...

A hetijegy ára magában foglalja a sátorhely és a programokon való részvétel díját. Május 20-tól elővételben hetijegy váltható 1800 Ft-ért minden ismert jegyirodában, vagy megrendelhető az iroda címén rólásznin postautalványon. Hetijegy a helyszínen 2100 Ft-os, napijegyek 300 Ft-os áron lesznek kaphatók.

Ha van az ismeretségi körödben tehetséges, fiatalokból álló zenekar, színtársulat, számukra is lehetőséget tudunk adni a bemutatkozásra a technikai feltételek biztosításával. (Jelentkezni május 30-ig lehet.)

Ha egyéb ötleted, kívánságod, kérdésed van, keress meg minket levélben vagy telefonon.

Szeretnénk ezzel a rendezvénnyel hagyományt teremteni, és ezentúl minden évben együtt nyaralni. Az augusztusi találkozás reményében üdvözlölnék a Diáksziget szervezői:

Gerendai Károly és Szeffkú Balázs

Címünk a következő:
Diáksziget szervezőiroda
Budapest IX. ker. Erkel u. 20. II. 12. 1092.
Tel.: 218-3124, 266-0232 (FAX)

Üzlet a sportban, sport az üzletben

Kutatócsoport, másodszakirány és egy konferencia kapcsán

Feco azaz Dénes Ferenc, a vállalatgazdaságtan tanszék oktatója, ezer éve ígért nekünk egy cikket a fociról. A kézirat persze még ma is adós, de beszámítjuk neki, hogy időközben megalakította és vezeti a tanszéken a sportgazdaság kutatócsoportot, meg a hozzá kapcsolódó másod-

szakirányt. Beszélgetésünk során főleg az üzlet, azaz a sport, az oktatás, és az éppen folyó Üzlet a sportban, sport az üzletben című konferenciára koncentráltunk. A kutatócsoportot a hazai és a nemzetközi tudományos életben egyaránt elfogadott

szakemberek tapasztalatait is megismerhetik, s maguk is dolgozhatnak egy-egy sporttal kapcsolatos műhelyben. A kutatócsoport eddig főleg a német és az angol szakirodal-

mat dolgozta föl, most fordulnak a francia felé, amely talán a legjobb Európában.

Az Üzlet a sportban, sport az üzletben című

konferencia több szempontból is úttörő vállalkozás.

Ez az első alkalom, hogy úgynevezett eseménymarketing-szemináriumot rendeznek. Most ismerkedhet meg a közönség alaposabban a világon a legjobbak közé tartozó D. Wilkinssal kanadai sport-üzleti vállalkozó, oktató és tanácsadó előadásával, mód-szerrel. A világ 41 országában, több mint 160 ügyféllel, e-maillel kapcsolatos tapasztalatai valószínűleg hiánypótlóak Magyarországon. Rajta kívül magyar sportmenedzserek is tartottak előadásokat, többek között Kocsis Árpád, a Budapest Sportiroda munkatársa, a Mars maratonszervezője, Borbély Attila, az AB-Aegon sportszponzorálással foglalkozó vezetője. Rendkívüli a konferencia azért is, mert a szakiránydiákjai szervezték. Egyikük Szántai Tamás.

— Miért választottad ezt a másodszakirányt, és hogyan vagy megelégedve vele?

— Többé-kevésbé aktívan sportolok, s úgy vélem, nem árt belekóstolni abba a világba, ahol az ember dolgozni akar majd. Kellemesen csalódtam a képzésben. Ez valóban gyakorlatközpontú oktatás, nem követik el azt a hibát, hogy a gazdasági elméletet helyezik első helyre, s arra próbálják építeni a gyakorlati ismereteket. Ez az üzlet világában nem lenne semmiképpen, de jó, hogy itt nem is kísérleteznek vele. Mi valóban csináljuk, megünk, tanuljuk, körülnézünk, tapasztalunk.

— Kit tartasz nagyra a sportmenedzserek közül?

— Az élsport világa idegen már nekem, a szemlélete, a torz teljesítményhajhászása miatt. De

a Los Angeles-i olimpia szervezőjét, Peter Uberrothot nagyra becsülöm.

mert neki sikerült először nyereséggel tennie egy olimpiát. Az albertville-i téli olimpia szervezője, a hajdani nagy sielő, Jean-Claude Killy pedig azzal vitta ki az elismerésem, hogy nagyon elegáns olimpiát szervezett, ahol végig háttérben maradt az üzleti jelleg.

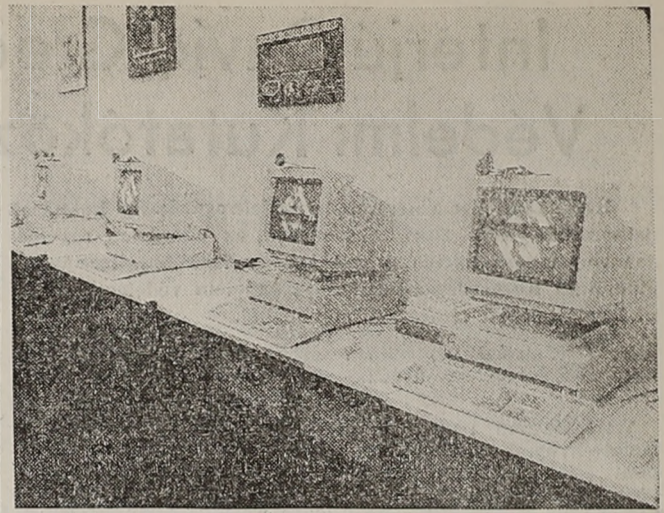
— Milyen területen szeretnél majd dolgozni?

— Jó állásra sokunknak esélye van. Én elsősorban a

rekreációs sport területén szeretnék dolgozni.

A mostani konferencia a városlakosoknak megfelelően, komoly sikerrel könyvelhető el. Legközelebb októberben lesz hasonló rendezvény, amely többek között a '94-es szponzorálási és marketingtervekkel foglalkozik majd, bemutat modern vállalatgazdasági, vezetési ismereteket, és megismerteti a dán sportszövetségek marketingjével.

m. g.

Ez még „szimplimédia”

Különös „házasság”

A multimédiáról

Az előadó elővesz egy CD-lemezt, vagy legalábbis valamit, ami éppen olyan, mint egy CD-lemez, amit a sarki boltban lehet venni 1500 forintért, és behelyezi egy szerkezetbe. A gyanú, hogy itt mégsem egyszerű audiólemezről van szó, ekkor ébred az emberben. A gép ugyanis sokkal inkább hasonlít egy személyi számítógép dobozára, mint egy CD-lejátszóra. Rögön kiderül azonban, hogy nem közönséges számítógépről van szó. A következő percben ugyanis videofilm veszi kezdetét, s mint megtudjuk, ennek forrása az említett CD-lemez (ami nem audio-, hanem videolemez), illetve az ennek lejátszására alkalmas szerkezet.

Mindez azonban még semmi. Kabdebó György, a Fővárosi Oktatástechnikai Központ (FOK) munkatársa egy távirányítóval a kezében bemutatja, hogy interaktív rendszerről van szó: tetszés szerint lehet ugrabugrálni a film részletei között, úgy valahogy, ahogy az ember egy számítógépnek osztogat parancsokat. A film témája a reneszánsz. Kérdés (például): melyik festő műveit akarjuk megnézni; az egész életművet vagy csak bizonyos képeket; esetleg egy-egy kép részleteit is és a többi. Válaszunktól függően változhatnak a film kínálatából, megnézhetjük azt, ami éppen érdekel.

A lejátszó ára 70 ezer forint, egy lemezé 3-500 schilling. A számítógép és a video kombinációja („házassága”) igen hasznos lehet oktatási segéd-eszközként, hiszen ennek segítségével a tanuló nemcsak passzívan nézi a videót, mint korábban, hanem feladatokat oldhat meg a videolemezen levő információ aktív felhasználásával.

Ez a multimédia egyik formája, amivel az Aula Kiadó tájékoztatóján ismerkedhetünk meg május 3-án. Itt mutatták be ennek az új technikai eljárásnak egy másik ágát, ami tulajdonképpen nem más, mint egy hanganyagokat és filmeket is tartalmazó számítógépre vitt könyv vagy kislemez. A bemutatón az első Magyarországon készült ilyen eszköz is megismerhetők meg. Egy CD-lemezről van szó, amely Nyró András (szociológia tanszék) és Szakadát István (BME szociológia tanszék) tízeves kutatómunkáját foglalja össze. A CD elkészítésének kiindulópontja a szerzők korábban megjelent, az „állampárt” politikai bizottságának határozatairól és tagjairól szóló könyve volt, ami rendelkezésükre állt floppy-n. Ezt „megzenésítették”, illetve „megfilmésítették”, azaz kiegészítették az elmúlt évtizedekre jellemző zenei anyaggal, illetve álló- és mozgóképekkel (például filmhíradó részletekkel) és multimédia CD-lemezen rögzítették. Erről a CD-ről tehát szöveget, képet és hangot lehet lejátszani részben a számítógép képernyőjén, vagy tv-képernyőn, vagy — az írásvetítőt helyezett, úgynevezett LCD panel segítségével — írásvetítőn. A hang CD minőségű, ennek megfelelően két hangfal csatlakoztatásával hallgathatjuk. Mindehhez „csupán” egy 386-os számítógépre van szükségünk, amibe be kell építeni egy CD-ROM-lejátszóegységet és egy hangkártyát. Az utóbbi kettő ára összesen 60 ezer forint.

A CD-re vitt könyvben ugyanúgy kereshetünk, mint egy könyvtárban: címszavak, témák, időrend szerint, de — ha olyanunk van — meghallgathatjuk például a DIVSZ-indulót is.

Az Aula Kiadó jelentette meg ezt a programot és tervek között szerepel hasonló CD-k elkészítése és kiadása. Egyelőre gondot jelent a magas ár. Oroszabb anyagokat kell produkálni, és persze jórészt olyanokat, amelyek oktatási segéd-eszközként használhatók. További kérdés, hogy a tanszéken akadnak-e vállalkozó szellemű oktatók CD-k készítésére. Jó hír viszont, hogy megkezdődött az egyetemeken egy stúdió felállítása az ilyen munkák segítésére. Úgy tűnik lesz elegendő pénz ennek a létrehozására.

k. s.

szakirányt. Beszélgetésünk során főleg az üzlet, azaz a sport, az oktatás, és az éppen folyó Üzlet a sportban, sport az üzletben című konferenciára koncentráltunk. A kutatócsoportot a hazai és a nemzetközi tudományos életben egyaránt elfogadott

szakirányt. Beszélgetésünk során főleg az üzlet, azaz a sport, az oktatás, és az éppen folyó Üzlet a sportban, sport az üzletben című konferenciára koncentráltunk. A kutatócsoportot a hazai és a nemzetközi tudományos életben egyaránt elfogadott

Ennek érdekében szakértői, dokumentációs háttér építé- nek ki, hazai és nemzetközi kapcsolatokat kezdeményez- nek tudományos és oktatási intézményekkel, a sportpar- ban működő vállalkozások- kal, kutatókat végeznek és oktatnak. A kutatások makro- és mikroökonómiaiak, vala- mint vállalatgazdasági jelle- gűek, felölelik a fejlett or- szágok sportjának gazdasági háttérét, a sportipar befolyá- solásának közgazdasági esz- közeit, a magyar sportpiac makroökonómiai jellemzőit, a versenysport és a szabad- idő, rekreációs sport kínála-

A sportmenedzsment másodszakirány négy féléves.

hat tárgyat oktat a sportmikroökonómia, a sportmenedzsment, a sportmarketing, a sportmakroökonómia, a sport- szociológia témakörben. Az oktatás középpontjában a vezetéstudomány áll, a cél olyan közgazdászok képzése, akik széleskörűen tájékozottak a sportipart illetően. Kurzusai- kat főleg azoknak a diákok- nak ajánlják, akik sporttal közvetlenül kapcsolatos vál- lalkozásokban (például sport- ügynökségben, sportsergélyár- ban, egyesületnél) kívánnak dolgozni, esetleg jó marke- tingszakemberek szeretné-

nek lenni, s máris tudják, hogy eszközeik közé a sport- tal kapcsolatos marketing is beletartozik majd, a sport- piac központi vagy helyi ve- zetői akarnak lenni, esetleg a sporthoz hasonlóan működő más területeken szeretnének állást találni, vagy vállalko- zni. A másodszakirány kezdő évfolyamán 21 negyedéves diák tanul, s további tizen be- járának az előadásokra. A hagyományos képzési módok mellett a szakirány hallgatói bekapcsolódhatnak a kutató- sokba, a sportban dolgozó

szakemberek tapasztalatait is megismerhetik, s maguk is dolgozhatnak egy-egy sporttal kapcsolatos műhelyben. A kutatócsoport eddig főleg a német és az angol szakirodal-

mert neki sikerült először nyereséggel tennie egy olimpiát. Az albertville-i téli olimpia szervezője, a hajdani nagy sielő, Jean-Claude Killy pedig azzal vitta ki az elismerésem, hogy nagyon elegáns olimpiát szervezett, ahol végig háttérben maradt az üzleti jelleg.

— Milyen területen szeretnél majd dolgozni?

— Jó állásra sokunknak esélye van. Én elsősorban a

rekreációs sport területén szeretnék dolgozni.

A mostani konferencia a városlakosoknak megfelelően, komoly sikerrel könyvelhető el. Legközelebb októberben lesz hasonló rendezvény, amely többek között a '94-es szponzorálási és marketingtervekkel foglalkozik majd, bemutat modern vállalatgazdasági, vezetési ismereteket, és megismerteti a dán sportszövetségek marketingjével.

m. g.

BAMBERGI TAPASZTALATOK

Klein Venedig, Altes Rathaus, Polarbär — akinek mondanak valamit ezek a szavak, biztosan járt Bambergben; és aki járt ott, az biztosan el is volt ragadtatva tőle. Német kisvárosi szépség: régi házak, műemlékek és egy Szent István-lovaszobor a dombon. Allitól az egyetlen hiteles ábrázolás róla. És ezek mellett kocsmák, baksörünnepek...

Az előző félévet Bambergben töltöttem egy ösztöndíjjal — melyet a nemzetközi csoport idén is meghirdetett —, s így „ismerkedtünk meg”. Be kell vallanom, hogy korábban még a városról sem igen hallottam, nemhogy arról, hogy az ottani Otto-Friedrich-Universität és a mi egyetemünk között már 1987 óta szerződéses kapcsolat van. A dolog lényege, hogy hallgatók és oktatók dolgozhatnak a partneregyetemen, és szakmai együttműködés (így pl. publikációk átvétele) folyik.

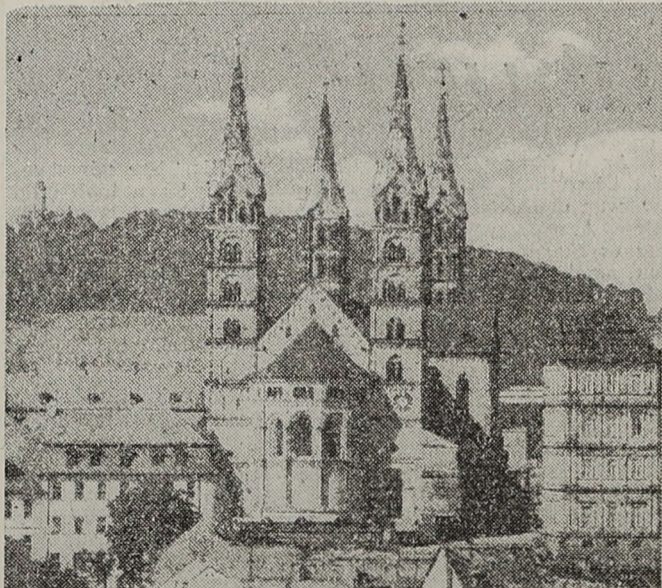
Tavaly a németek az ösztöndíj-lehetőséget nagyon későn — októberben — ajánlották fel, ennek ellenére nem sokkal az eredményhirdetés után, el tudtam utazni. Ez annak volt köszönhető, hogy az oktatási igazgatóságtól minden szükséges engedélyt igazán gyorsan megkaptam. Ezért az első meg- lepetések csak kint értek. Ott derült ki ugyanis, hogy — bár itthon minden tanszék megígérte, hogy a kinti vizsgajegyemet beszámítja — alig vannak közös tárgyak, és azokból sem vizsgázhatsz egy alapozó képzésben, Grundstudiumban tanuló hallgató, a két vizsgarendszer különbözősége miatt. Így kintlétem ideje alatt egyetlen vizsgát sem tudtam letenni.

Igyekeztem viszont minél jobban megírni azt a tanulmányt, amit a nemzetközi csoportnak „ígértem” a szakmai tervemben, de ők ezt nem kérték tőlem számon, amikor hazajöttem.

Ezek a buktatók persze nem voltak veszélyesek. Azt hiszem, mindenképpen megérte ott tanulni, Németországot job-

ban megismerni — és emellett sokat bulizni. Szerintem mindenki- nek szüksége lenne arra, hogy egy ilyen programon részt vegyen, tehát idei pályázók: gyerekek! Ha valaki kint fog tanulni, és bármilyen információra szüksége van, keressen meg (postaláda!), szívesen segítek.

Muszély Péter, II. évf.

és tanulásunkat mi csodálatos lehetőségek tartják.

— Hogy tudták egy évre szóló dolgaitat becsomagolni?

— Ez nagyon zűrös volt. Kiderült, hogy a férjemet Kijevbe, engem Budapestre akartak helyezni, így ezért nem mondunk, mert van egy fiunk és a családot együtt akartuk tartani. Júliusban aztán kaptunk egy telefonhívást arról, hogy mindketten Budapestre jöhetünk. Három héten volt az indulásig. En télikabát nélkül érkeztem, egy barátomtól kértem kölcsön a szidzsekijét.

A lakóhelyünk olyan átala- kuláson esik át mostanában, aminek nem örülünk, úgyhogy meghirdettük a házunkat, és két hét alatt találtunk is egy- evőt, a holminkat egy rak- tártban hagytuk. Érzelmileg nem volt könnyű de ha kabá- tószer lünek fel a szomszéd- ban, a gyerekek fegyverrel rohagnának, gyilkosságok

Floridából Budapestre

történnék, a sarki közért olyan biztonsági berendezé- sekkel van felszerelve, mint egy repülőtéren, nos az ember- nek akkor költöznie kell. Ez egyébként egyáltalán nem az én stílusom, hisz Új-Zélandról származom, ahol a családom három generációja élt ugyan- abban a városban, egymástól örökölték a házat, de az Egyesült Államokban ez nem megy manapság.

— Hogy tetszik az itteni élet?

— A legnagyobb gond, hogy nem beszélünk magyarul. De az emberek egyszerűen csodá- latosak, gesztikulálunk és ta- nulunk néhány alapszót. Egy szociológus lakásban élünk, úgyhogy összkomfortot élvez- zünk beleértve egy nagyszerű szociológia könyvtár luxusát

is. A fiunk az amerikai nem- zetközi iskolába jár, én a piacokon vásárolok, megta- nulok hol kapható hamburger, busszal járunk, utazunk szerteszét az országban, úszunk a gőzfürdőben, élvez- zük a nagyszerű koncerteket és így tovább.

— Fő munkájuk az ELTE- hez köti önöket. Mit tanítanak ott, és hogyan kerültek kap- csolatba a közgazdasági egye- temmel?

— Az ELTE-n a múlt fél- évben kutatómódszertant ok- tattam, most pedig családso- ciológiát. Néhány heti buda- pesti tartózkodás után hívtak fej bennünket valaki, hogy az ISC-nek is szociológusokra van szüksége. Itt is családso- ciológiát tanítok. A férjem bevezetést tanított az ELTE-n

és elméletet, és bevezetést a szociológiába itt.

— Beilleszkedtek a tanszé- ki közösségekbe vagy inkább elszigeteltek?

— Itt elszigeteltek vagyunk, mert rézmunkaidőben dolgo- zunk. Úgy tűnik nekem, hogy az egyetemeken itt túl sok az oktató, akik ugyanakkor na- gyon aluffizetettek. Ez azt je- lentí, hogy többségüknek több állásuk is van, és úgy gondo- lom nincs elég idejük arra, hogy igazán elkötelezett okta- tók legyenek és tartozzanak a diákjaikhoz. Mi otthon köte- lezőnek érezzük hogy elérhe- tők legyünk az irodánkban a diákok számára és kövessük a fejlődésüket. Itt a diákok nagyon magukra vannak hagyva a tanulmányaik során.

— Kutatómunkát is végez- it?

— Sokat olvasok különösen a nőkkel kapcsolatban, a csalá- dról és az öregedésről. Dol- gozom egy tanulmányon,

amely a magyar oktatási rend- szerről szól, és egy másikon, ami a családi munkamegosz- tás szokásait hasonlítja össze Magyarországon és az Egye- sült Államokban. Készíték egy összehasonlító tanulmányt a magyar és az egyesült álla- mokbeli diákok házassággal kapcsolatos várakozásairól is.

— Mi hiányzik otthonról?

— Annóra élvezem az itte- ni életet, hogy nem sok min- dent hiányolok. Természe- ten hiányoznak a barátaim, a diákjaim, hiányzik a kedve- salátöntetünk, a földimogyó- róvaj és az amerikai palacsin- ta, hiányzik a tanszéki szo- bám, de egyébként nagyon jól megtaláltuk itt a helyünket. Különösen szociológusok szá- mára nagyon fontosnak tar- tom, hogy a világ különböző részein szerezzünk tapasztala- tokat és együtt dolgozzunk kollégáinkkal a világ sok pontján.

M. G.

Interjú David Greenwooddal, a skót Védelmi Kutatóközpont igazgatójával

Hazánkban járt a nemzetközi védelemgazdasági kutatások jeles személyisége, David Greenwood, az aberdeeni egyetem (Skócia) tanára április 21–24 között. Vele beszélgettünk a Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem védelemgazdasági tanszéken tett látogatása alkalmából.

K.: Greenwood úr, milyen apropóból látogatót hazánkba?

V.: Intézetem részt vesz a Kelet–nyugati Kutatóközpont által szervezett „nemzetbiztonsági képzési programban”; ennek keretében nyugati szakértők tartanak előadásokat a kelet-európai országok magas rangú tisztjeinek és hivatalnokainak. A program célja a nyugati védelemgazdasági folyamatok és nézetek, a legáltalánosabb tervezési rendszerek és módszerek megismertetése az említett országok képviselőivel, hiszen a térség valamennyi országa legalábbis fontolgatja a nyugati típusú modellek alkalmazását a védelemben is.

K.: Milyen egyéb tevékenységeket folytat az ön intézete, melyek a ma legaktuálisabb témái Nagy-Britanniában?

V.: A Védelemgazdasági Kutatóközpont tevékenységei három fő irányba vannak: egyfelől saját kezdeményezésű kutatásokat folytatunk egyetemi finanszírozással, másfelől speciális felkéréseknek teszünk eleget, illetve tanácsadással is foglalkozunk. Ebből a szempontból a Védelmi Kutatóközpont tulajdonképpen egy vállalkozás.

Saját kezdeményezésű kutatásaink közül kettőt emelnék ki: a brit védelmi erőfeszítésnek az 1990-es évek folyamán esedékes átforgalmazására irányuló, illetve azt az immár rendszeresnek mondható vizsgálódást, amelynek célja a NATO-stratégia és haderőstruktúra elemzése. Speciális célú kutatásokat folytatunk többek között a

NATO, illetve a Brit Kutatósi Tanácsok felkérésére. A Clive Archer vezetésével jelenleg is folyó program feladata Észak-Európa biztonsági kérdéseinek, ezen belül a Skandinávia és a NATO közötti együttműködés lehetséges formáinak feltárása.

Tanácsadói programjaink közül — legérdekesebbként említeném a Skóciai Regionális Gazdasági Fejlesztési Bizottság felkérésére végzett felmérést, amelyben arra kerestünk választ, hogyan hat a védelmi kiadások csökkentése, ezzel kapcsolatban a katonai bázisok bezárása és a megrendelések csökkenő volumene a skót gazdaságra. Hasonló feladattal bízták meg a szakszervezeti vezetők a rosythi katonai hajóépítő-bázis lezárásának kapcsán. Itt azt kellett megvizsgálunk, milyen hajóépítő-kapacitást érdemes fenntartani a haditeheresztési csökkentések figyelembevételével.

K.: Megváltoztak-e a kutatás fő irányai a hidegháború befejeztével? Melyek a jövő érdekében számoltartó problémák?

V.: A kutatóközpont várhatóan nem módosítja majd jelentősen tevékenységét a jövőben sem, hiszen a védelemgazdaság fontos kutatási terület volt és lesz is. Bizonyos, hogy a brit–európai NATO-együttműködés vizsgálata továbbra is napirenden marad, ez a mi „küldetésünk”. Ezenkívül tárgyalunk a Világbankkal és a Nemzetközi Valutalapal egy olyan programról, amelynek célja annak meghatározása lenne, mi az adott ország számára a védelem „megfelelő” szintje. Ez azzal a súlyos problémával kapcsolatban merült fel, amely a nemzetközi segélyezés alapvető kerékkötője: egyre több adományozó ország (pl. Japán) tagadja meg a segélyezést az azal az indokkal, hogy a rászoruló ország (pl. India, Pakisztán) védelmi kiadásai túlságosan magasak.

K.: Mi a véleménye a NATO és a Nyugat-Európai Unió kapcsolatáról? Ön szerint várható-e egyik vagy másik szövetség feloszlása?

V.: Véleményem szerint a két szövetség nem rivális, inkább kiegészítője egymásnak.

A Nyugat-Európai Unió nem versenyezhet a NATO-val tapasztalat és szervezetségi dolgában, és abban a tekintetben sem, hogy a NATO az „atlanti kapcsolat”, az USA–Európa partnervizony megtestesítője. A NATO jelentőségét támasztja alá az a tény is, hogy a NYEU esetleges harcoló egységét az Észak-Atlanti Szövetséget biztosítaná. Ilyen értelemben sosem lesz egyfajta „kettős számítás” a katonai létszám tekintetében. Ugyanakkor a NATO sosem lehet olyan fórum, ahol az európai tagok közösen megvitathatnának valamely kizárólag európai feladatot. Ez a NYEU feladata lehet és lesz.

K.: Milyen szerephez juthatnak ebben a szövetségi rendszerben a kelet-európai államok?

V.: Úgy gondolom, ma különösen aktuális a mondas: ha valamitől nagyon meg akar szabadulni az ember, előbb utóbb újra fel kell azt fedeznie. A hajdani Varsói Szerződés tagállamainak égető szükségük van egy olyan intézményre, amely valamilyen formában lehetővé teszi a biztonságpolitikai egymás közötti koordinációját. Erre lehetőséget adhat például egy olyan típusú szövetség, amelynek gondolatát Ukrajna vetette fel a közelmúltban. Ami pedig a NATO-t és a Nyugat-Európai Uniót illeti, egyelőre elsősorban az Észak-Atlanti Tanácsban és az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet keretei között megkezdett konzultáció folytatására látok lehetőséget.

K.: Milyen átvitt jelentősége lehet ennek a folyamatnak az európai kereskedelemben?

V.: A kérdésnek — természetesen — van kereskedelmi megfelelője is. Ha például a Visegrádi Országok vagy valamilyen más kelet-európai formáció állna szemben az Európai Közösséggel ahelyett, hogy a térség államai egyenként, bilaterális tárgyalásokon próbálnak egyezkedni, ezek az országok jobb alkupozícióba kerülhetnek. A legfontosabbnak tehát azt tartom, hogy Kelet-Európa mielőbb egy szabadkereskedelmi övezet hozzon létre. Ellenkező esetben megítélésem szerint a régió sorsa megpecsétlődött.

RÓZSA ANDREA

Jordánia turizmusa

A civilizáció egyik bölcsője

Jordánia 1967-től tesz jelentős kísérleteket turizmusának fejlesztésére, s azóta a legutóbbi két év eredményei a legjobbak. A királyságnak egyedül kell összehajtanie infrastrukturális és szolgáltatási erőforrásait annak érdekében, hogy az országot vonzó turisztikai célállomássá tegye.

A hozzáférhető statisztikákban látszólag ellentmondásosak a trendek. A turizmus mostanában fellendült, de a hosszabb távú előrejelzések a GDP-hez való hozzájárulás viszonylagosan csökkenő tendenciájával számolnak. A hivatalos statisztikák szerint 1989 első 9 hónapjában mintegy 1,9 millió ember látogatót Jordániába, körülbelül ugyanannyian, mint egy évvel korábban. A turizmus minisztériuma által közzétett illusztráció szerint a turisták száma 1989 első tizenegy hónapjában 6 százalékkal nőtt. Közülük felethetőség 600 ezer lehet a valódi turisták száma, bár a beutazókat nem osztályozzák a látogatás célja szerint. A helyi turizmus elhanyagolható és más arab turisták — különösen az Arab-öbölből érkezők számát is nehéz meghatározni. Főleg azért, mert öt többnyire családtagok, üzletemberek és jordán–palesztin kivándoroltak Jordánia igazi turisztikai piacát Nyugat-Európa és Észak-Amerika.

A sivatagtól a Holt-tengerig

A legtöbb utazási piaci elemző Jordániában úgy véli, a közelmúlt fellendülése logikus tetőpontja egy hosszú távú stabilitásnak, összekapcsolva az infrastruktúra fejlődésével és a kitaró nemzetközi marketing erőfeszítésekkel a magán és az állami szektorban egyaránt.

Az 1980-as évek eleje óta Jordániát célállomásként reklámozták, a Szentföldre és a West Bankre irányuló fakultatív kirándulási lehetőségekkel. Az eredmény néhány zarándoktúra Jeruzsálembé és Bethlehembe Ammanon át, amerikaiak és aránylag több európai turista számára, akik egy teljes hetet töltöttek az East Banken. A jordániai látványok között az emberi civilizáció teljes története fölkelhet a kőkori falvakról kezdve a bibliai, a görög-római és bizánci helyekig, Nebatacan egyedülálló, a sziklába vágott városig és az arab antikvitásokig. Ezek a látványok többnyire különleges terepen helyezkednek el — sivatagban, hegyekben, a Jordán völgyében —, s mint ilyenek önmagukban is kiemelkedő látványosságok. A történelmi emlékek mellett a látogatók sok kiegészítő lehetőségből válogathatnak. A vörös-tengeri Aquabanál lehet vizisznizni és búvárkodni, fürdőzni a meleg és a gyógyító vízű Holt-tengerben, vagy a Zerga-tó termál forrásaiban, kempingezni a Wadi Rumban, szafarira indulhat a kalandvágyó turista a sivatagba terepjáróval vagy teveháton, nem is említve egy bankettet ósi kastélyban vagy egy szüretet. Ezeket a lehetőségeket még csábítóbbá teszi az, hogy a szálláshelyek az év legnagyobb részében hozzáférhetőek, jó a légi közlekedés, s közel van a Szentföld és Egyiptom is.

Jordánia: csak egy ugrásra

Délen, Petrában és Aquabában a szállodák kihasználtsága 1989-ben közel 90 százalékos volt, amiben benne foglaltatik a főszezoni teljes kihasználtság. A mostani stratégia észak- és középső Jordániában kíván terjeszkedni, valamint a sok ammani hotel kihasználtságát próbálja javítani. Mumir Nassan, egy vezető turistaszervező szerint az elkövetkező néhány évben Jordánia Európa számára is célállomássá válhat. Figyelmeztetett ugyanakkor arra a fényre, hogy a szállodai és közlekedési árak növekedése talaly a jordán dinár 80 százalékos értékéhez vezetett, s ez lerombolhatja Jordánia költségvetését.

Nagy részt kiaknázatlan piac még az arab világ, ahonnan pedig főleg az öböl népei nyári forrásaikból elmenekülhetnek a jordániai mérsékelt időjárásba. Kultúrájuk és nyelvük hasonló és Jordánia csak egy ugrásra van tőlük. Egy másik lehetséges piac, ahol Jordánia előnyöket élvezhet a Távol-Kelet.

Az évdolc alapján úgy vélem, Jordániának a fejlődő országok között az átlagosnál jobb lehetősége van turizmusának fellendítésére, valamint arra, hogy az idegenforgalmat vezető szektorké t építse be gazdaságába.

Walid Abu

Othontalanul

„Not yet uhuru!”

Etiópiában a császárságból a demokrácia felé való átmenet folyamata az 1970-es évek óta érzékelhető. Korlátaival azonban az értelmiség és a fiatalok többsége tisztában volt. Az 1960-as és '70-es évek közötti időszakban háromféle mozgalom bontakozott ki: az értelmiségiek és az egyetemi hallgatók által vezetett baloldali és liberális erőszakmentes mozgalom a demokráciáért; a fiatal tisztek mozgalma (amely a katonai diktatúrával véget ért) valamint a separatista-nacionalista mozgalom, amely 1991 májusától az etiópiai és az eritreai átmeneti kormányok megalakításával került hatalomra.

Az értelmiség és az egyetemi hallgatók által vezetett társadalom jól szervezett volt egészen a Hailé Szelasszié-rezsim megdöntéséig. Mielőtt azonban a demokrátiás rend megvalósulhatott volna, a mozgalmat hatalomharc tisztek fojtották el, akik azt ígérték, hogy a hatalmat hamarosan átadják a nép által választott népképviselőknek.

1974-ben az etióp társadalomnak császárságból oligarchikus

katonai renddél való átalakulása nemzeti tragédia volt, amely az anyagi és szellemi gazdaság jelentős hanyatlásával járt együtt. A katonai uralom 17 éve alatt 2 millió ember vesztette életét a katonai diktatúra elleni harcban. Ebből közel negyedmillió értelmiségit, egyetemi hallgatót és felvilágosult polgárt végeztek ki 1976 és 1978 között a „vörös terrornak” nevezett embertelen intézkedések során. Eritrea tartományban, ahol a separatisták 1962 óta harcoltak mind a császárság, mind a katonai uralom ellen, a föld 40 százaléka maradt megműveletlenül. A katonai kormányzás és az Eritreai Népi Felszabadítási Front (EPLF) közötti ördöklő háború miatt a falvak és a városok többsége elnéptelenedett.

Az 1974–91 közötti periódus valójában katonai tekintélyuralmi rendszer volt — a brutalitás példátlan uralmával. Ideológiai tartalmát és politikai felépítésének jellegét tekintve a szovjet politikai struktúrájának és katonai adminisztrációjának kombinációja volt.

Bár a katonaság a szovjet modellben is a rendszer gerincét alkotta, az etióp hadsereg azonban a politikai hatalom teljes egészét elfoglalta, mindez együtt járt az egypárti diktatúra általános vonásaival és a gazdaság döntő fontosságú pontjainak állami ellenőrzésével stb.

Mivel a peresztrojka után a Szovjetunió megvonta támogatását a Mengistu-rezsimtől, az 1991 májusában megbukott az észak-etióp separatista-nacionalista mozgalommal együttes támadásainak következtében. Elsőként a legerősebb separatista-nacionalista mozgalom, az EPLF érte el Asmarát — Etiópia második legnagyobb városát —, majd ezt követően egy másik nacionalista mozgalom, a TPLF–EPDM–OPDM (együtt EPRDF) bevette Addisz-Abebat, és a két várost külön-külön ellenőrzésük alá vonva átmeneti kormányokat alakítottak.

Herman Cohennek, a Bush-adminisztráció afrikai országokért felelős emberének jóváhagyásával.

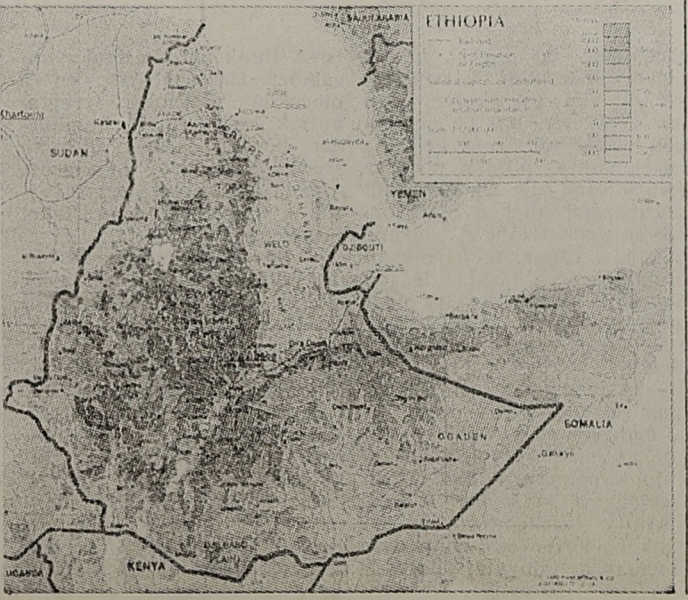
Az új átmeneti kormányok 1993. április 25-re népszavazást készítettek elő Eritrea elszakadására. Ez a több mint nyolcvan nemzetiségű Etiópia, mint ország széthullásának előestéje. A népszavazás eredménye *Esayaz Afewerki* hadvezérnek és szervezetének, az EPLF-nek előre tervezett ambícióját váltotta valóra. Véleményünk szerint Eritrea lakosságának

„igen”-je az elszakadásra önmagában nem megoldás Eritrea népének

hosszú szenvedéseire, ha csak nem alakul egy demokratikus választott kormány Eritreában. Egyelőre azonban egypárti diktatúra rendelkezik be, aminek uralmát 30 éves harci tapasztalattal rendelkező saját fegyveresei garantálják. Ugyanez a helyzet persze Etiópia megmaradt részére is vonatkozik.

Odinga Ogingának az első „szabad” kenyai alelnöknek a brit gyarmatosítás alóli felszabaduláskor félig szuahéliül mondott szavait kölcsönözve, eritreai testvéreinknek csak azt mondhatjuk: „Not yet uhuru!” („Még nincs szabadság!”)

Demmelash Habte
posztgraduális kar

Kornai János előadása a poszt-szocialista recesszióról

(Folytatás az 1. oldalról.)

rakozásokat. Gondolatai először a poszt-szocialista recesszió természetéről szóltak. A recesszió a legkülönösebb változatokban jelentkezik az érintett országokban, ám léte min-

den átmeneti szakaszban levő államban kétségtelen. Közös vonás az is, hogy rendkívül mély recesszióról van szó, sokkal súlyosabb, mint amire bárki is számított, Kornai János is beleértve. Az adatok azt mutatják, hogy

még a húszas évek nagy depressziójánál is mélyebb most a visszaesés.

Magyarországon például akkor 7 százalékkal esett vissza a gazdaság kibocsátása, míg most 19-cel, az ipari termelés akkor 19 százalékkal zuhant, most majdnem harminccal, s egyedül a munkanélküliség tekintetében enyhébb a mostani válság az akkorinál. A recessziót illetően többféle magya-

rázat lehet fel a szakirodalomban. Ezek egy része egyetlen kiváltó okra vezeti vissza a folyamatot, például a szovjet, vagy a KGST-piac összeomlására, illetve az összereszelés összehúzódására. Kornai János egyik magyarázatot sem fogadja el,

szerinte soktényezős megokolásnak van helye.

S ugyanúgy: következtetéseit, ajánlásait sem sorolhatók 'be egyik ortodoxiába se, többféle doktrína együttes alkalmazását látja szükségesnek. A poszt-szocialista recesszió fő tényezői közül először a közös vonásokat vette sorra: Minden okozat másodlagos tényező, az elsődleges maga a poszt-szocialista átalakulás. Eppen ez indokolja, hogy az a válságok transzformációs, poszt-szocia-

lista recesszióknak hívjuk. Sajátos, egyedi vonásai vannak, nem skatulyázható be egyetlen eddigi válságtípusba sem. A válságtényezők mindegyike hat minden poszt-szocialista országban, csupán arányaik, kapcsolódási pontjaik különböznek. Hangsúlyozottan nem fontossági sorrendben Kornai János az alábbi hat fő tényezőjét tárgyalta a válságok. Elsőként azt emelte ki, hogy

Magyarország gazdasága eladók piacából vevőkévé vált.

azaz kínálati korlátos gazdaságból keresleti korlátossá alakult. Bár a folyamat még nem fejeződött be, s bizonyos szektorokban továbbra is vannak hiányjelek, az ártípusok kétségtelenül megtörtént. Jól illusztrálják ezt a késleltetéseket a vonatkozó adatok, amelyekből kiderül, hogy a hiánygazdaságokban jellemző túltúlgató inputkészlet helyett az outputkészletek növekedése a jellemző.

A keresleten belül egy tényezőt, a beruházásokat vizsgálta részletesen. A beruházási aktivitás 29 százalékkal esett vissza, ez nagyobb romlás, mint a második világháború utáni tőkés recesszióé. A

szocializmusban beruházási éhség volt erőforráskorláttal, állandó expanzív növekedési készlettel. Mostanra a beruházási éhség eltűnt, jobban, mint bárki várt volna, s helyette féltékenység, „ultraóvatosság” tapasztalható. A beruházási szférának négy részletéről konkrétan is beszélt Kornai professzor. Megállapította, hogy a szűken vett kormányzati beruházások rendkívül mértékben visszaestek, s fellendülésükre igen csekély csak a remény. Ugyanakkor az ezen a területen tett, fellendítést célzó lépések nagyon fontosak a recesszióból való kilábalás szempontjából. A tartósan

állami tulajdonban maradó vállalatok tekintetében óvatossá, megfontolt beruházások kellenek.

Vitathatóan tartotta ugyanakkor az ideiglenesen és a tartósan állami tulajdonban levő vállalatok közti határt. A jelenleg még állami tulajdonban lévő, de privatizálásra szánt szektor az egyik gyökere a bajnak, hiszen le van benulvá, bizonytalanságban mű-

ködi az egész szféra. Ezen a téren két teendőt látott szükségesnek, egyrészt a bizonytalanság csökkentését, a tulajdonviszonyok mielőbbi tisztázását, valamint azt, hogy a privatizálható vállalatokat ne lerobbant, a vállalati vagyont felélve adják át az új tulajdonosoknak.

Legtöbb reményt a magánszektorhoz fűzött

Kornai professzor, véleménye szerint ennek növekedéséből adódik az egész gazdaság növekedésének erőforrása. A válság harmadik összetevőjeként a termékösszetétel átszervezését tárgyalta. A régóta ismert az erőteljes növekedés, benne a katonai szükségletek, a nehézipar túlsúlya, a fogyasztás, a szolgáltatás, az infrastruktúra háttérbe szorítása jellemezte. Magyarország a hetvenes-nyolcvanas években látott hozzá a változtatáshoz, s a kezdeti gyenge eredmények után most felgyorsult a folyamat. Fontos tanulságként említette ezen a ponton, hogy a szimpla keynesi megoldás nem segíthet, inkább a schumpeteriánus megoldás, a munkahely-megszűnésekkel, a vállalatlikvidálásokkal együttj-

rő tisztulási folyamat lehet kivezető út. A költséghatékonyság szerkezet átalakulásának nagy irrodalma van, leginkább azt tartják a visszaesés fő okának, hogy a keleti export összeomlott. Kornai véleménye szerint ez semmiképpen sem külső hatás a rendszer egészét tekintve, hanem annak legbensőbb tulajdonságaival függ össze. Magyarország kezdettben szerencsésen alkalmazkodott a változáshoz, ez azonban nem bizonyult tartósnak, a bármilyen való exportálás hosszú távon nem tartható, a kivételnek jövedelmzőnek is kell lennie. Pech ebből a szempontból — tette hozzá —, hogy a tőkés világ is recesszióban van. Látni kell ugyanakkor, hogy

egyedül az export egyetlen gazdaságot sem fog kivezetni a válságból.

Az ötödikként tárgyalt tényező, a koordináció zavarai és fennakadásai a nemzetközi irodalomban igen naiv módon tárgyaltak. Azt a gondolatot tartalmazzák ugyanis, hogy elegendő megszüntetni a központi tervezést, s annak helyét automatikusan vákuum nélkül átveszi majd a piac. Ez nem igaz, mutatott rá a professzor, ezen a területen sajátos senkiföldje tapasztalható. Kornai szavaival vegetatív szabályozás, **Bauer Tamás** megfogalmazásában a se terv, se piac korszak. Kornai János szerint a '89-'90 utáni nagy átalakulásoknak ez a leg súlyosabb veszélytényezője: látnivaló ahogy Csehszlovákiában, Bulgáriában, Albániában az ex-Szovjetunióban széttesik

melékensége, azaz közgazdasági szempontból az elbocsátás nem elég radikális. Ezzel kapcsolatban egy tévképzetre is rámutatott a professzor.

rövid távon a privatizálás éppenhogy növeli a munkanélküliséget,

s csupán hosszú távon szolgálja a gazdaság kívánatos átalakítását. Egvelőre azonban a keserves dilemma korszakában élünk: a munkahelyek védelmének és a hatékonyságnak együttes szorításában.

E fenti hat tényező összefonódik, együttes és okozza a súlyos visszaesést a poszt-szocialista átmenet országában. Előadása második részében

Magyarországon is tapasztalható, hogy a visszaesés, a munkanélküliségre sokan a privatizálás gyorsítását ajánlják gyógyszerként, pedig

következtetéseit foglalta össze Kornai János. Két-három éve a gazdaságpolitika prioritásában első helyen az eladósodás romlásának megállítását, a nemzetközi likviditási pozíciók javítását állt, másodikodik az infláció megfékezése, harmadik pedig a munkanélküliség kezelése, miközben a recesszió egésze nem is szerepelt közöttük. Most

Kornai prioritási sorrendje a következő:

első helyen a recesszióból való kilábalás, a további visszaesés elleni védekezés, a gazdaság növekedési pályára terelése áll, másodikodik az infláció eddigi eredményeinek megszüntetése, lehetőség szerint a mérsékelt (12-18 százalékos) inflációs sávba átlépés, harmadik helyen pedig a nemileg negatív fizetési mérleget sem visszariadva, a

nyugtalanító pénzügyi adatok látszanak, amiből lehet az infláció elszaladása.

Közgazdasági művészet kell ahhoz, hogy ebben a hármast dühemhöz a legjobb pontos-

jelenlegi pozíciók megőrzése mellett antirecessziós lépések megtétele. Ez a prioritási sorrend semmiképpen sem jelent időrendiséget, hangsúlyozta Kornai János, hisz reszketve kell figyelni havonta az adatokat, és emellett kell, életveszélyesen nehéz körülmények és kedvezőtlen feltételek között a szükséges lépéseket megenni. Megemlítette, hogy

kat megtalálja a gazdaságpolitikát. A feladatok nem oldható meg technokrata módon és

derülítésre nincs ok. A politikai feltételrendszerrel szemben az áldozatokat, miközben az üzleti lenne olyan kormányzati program, amely tartalmazzná a jobb fordulásában. Ennek szükséges népszerűsítő intézkedéseket is, amiben azonban Kornai János, professzor,

a politikai helyzetkép bizonytalan, nagy a kölcsönös gyanakvás, ami indokolt is,

hisz vannak be nem tartott ígéretetek. Félő, hogy népszerűsítő ígéretetek vagy intézkedések történnének. A következő kormány nagyon nehéz helyzetet örököl, ha a hátralevő egy évet most elszúrjuk — mondta Kornai professzor. Hogy ne így legyen, az közös érdek volna, de efféle felismerés,

a helyzetfelfrítés tekintetében a közgazdászoknak nagy felelősségük van.

A szakmában jó néhány gondos, pontos helyzetfelfrítés lehetséges, a hetilapokban, vagy más helyeken folyó vitákban azonban címkezés indul, ideológikussá válik az eszmecsere. Az élénkítés MDF-es minősíté-

alakosság mégis bízna, hajlított feltételrendszerrel szemben az áldozatokat, miközben az üzleti lenne olyan kormányzati program, amely tartalmazzná a jobb fordulásában. Ennek szükséges népszerűsítő intézkedéseket is, amiben azonban Kornai János, professzor,

tést kap, a restriktív pedig ellenzéki szövegnek tűnik, ezen változtatni kellene — szövegete az a professzor. Ha a közgazdász szakma egymással vitatkozik, hagjuk a gimnáziumot — tette hozzá —

minden iskolából van mit tanulni,

miközben biztosak lehetünk benne, hogy egyik sem ad receptet a mostani helyzetre. Soha még a gazdaságtörténetben ilyen helyzet elő nem állt, mi kutatók is most kezdünk birkózni vele. A tennivalók egy része tényleg szakmai, a gyógyszerkészítés részben szakmai, részben politikai, részben értékválasztási kérdés: hogy melyik generációnak, rétegnek akar kedvezni a gazdaságpolitika, kinek a nyakába varrja a terhet, az politikai természetű kérdés. A helyzetfelfrítés, elemzés szaka-

ran szakmai részét is negyedére, harmadára oldottuk meg egyelőre — mondta —, s aztán jöhetnek majd a döntések. Nem apolitikus tárgyalást igényel a helyzet, de a megállapodások területéről a kutató, szakmai tisztázás elklönítendő. A jövőre vonatkozó döntések tekintetében nem a felső politika illetékes, hanem a választóknak kell a döntő szót kimondani.

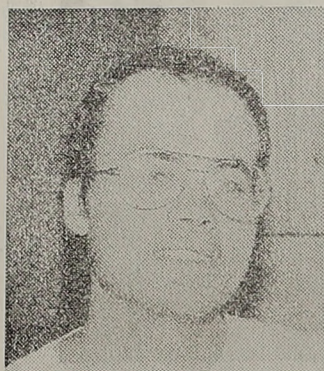
Előadása végeztével kérdésekre választott Kornai professzor.

M. G.

Értelemiség és az úr-szolga viszony

Szabó László V. éves társaság. szakos hallgató, a filozófia tanszék demonstrátora. A jövőjét illetően nem a közgazdász-pályára felé vonzódik, hanem filozófus szeretne lenni. Ha befejezi a Közgazt, az ELTE-re felvételizik. A szülei ezt az elképzelést nem igazán támogatják. Már a középiskola után is szívesebben vették volna, ha szakmát tanul és nem megy egyetemre. Így mostanában Laci minden igyekezetével ösztöndíjat szeretne megpályázni, hogy a továbbtanulásának ne legyen gátja. Gondolt arra, hogy tagja lesz a Láthatatlan Kollégiumnak —, ha nem akadály az, hogy már elvégzett egy egyetemet. Ugyanis a kollégium rendkívül jó anyagi feltételeket biztosít a továbbtanulóknak. De kilátás van rá, hogy fizetnek a Közép-Európai Egyetem politikatudományi karára és akkor emellett el tud végezni egyipr eredtet a filozófia szakon. Megpályázta egy amerikai egyetem javaslatára az Alexander Hamilton. Itt azzal utasították el, hogy még nincs diplomája. Erről a fellelteményről előtte senki nem tájékoztatta a hazai Kollégium részéről. Ez is mutatja, hogy elég zavarosak az ügyek a pályázatok terén.

Szabó Laci számára a legtermészetesebb, hogy a TDK-konferencián filozófia témájú dolgozattal szerepelt.

— Mi a TDK-dolgozatod címe?

— Értelemiség és az úr-szolga viszony.

— A cím, úgy tűnik, rendkívül izgalmas témát takar.

— Dolgozatom öt nagy részből áll. Az első részben foglalkozom általában az értelemiség fogalmával. Szélényi Iván és Konrad György koncepciója készített arra, hogy az értelemiség metafizikai problémáival foglalkozzam. Velük és az ő kritikaikkal vitatkozom a fejezetben. Többek közt Vajda Mihályval, akinek szintén voltak reflexiói az értelemiség útjáról. Az első fejezetben foglalkoztam az orosz, az amerikai értelemiséggel, illetve az új osztályként jelentkező értelemiséggel kriti-

záló konzervatív állásponttal. Itt Húszer Tibor szöveggyűjteményére támaszkodva amerikai szociológusok az értelemiségről kialakított koncepcióival is foglalkozik a fejezet. Ezek vázlatos fejezetek lettek és így semmiképpen sem fedik le a téma gazdagságát.

— Mi a véleményed az értelemiségről?

— Volt egy kritikus gondolat a magyar értelemiségről a bevezetőben. Szélényi tipológiája szerint a teleokrata és technokrata értelemiségről beszélnek, amit én is átvettem. A humán értelemiség belüli fogalmazódik meg ez a disztinkció a teleokrata és a technokrata értelemiségre vonatkozólag. Szélényi új könyvében, az új osztály állampolitikájában megjelent elgondolását is felhasználom a véleményalkotásomban. Az az elgondolásom alakult ki, hogy a technokrata értelemiség és a Szélényiék szerint szövegalkotó nevezett osztály juttot valamiképpen szövetségre. Majd a közpénzügyi és technokrata értelemiséget, amelyik kiszolgálja ebben a jelenleg folytatott grundolási lázban és visszaéléseiben. A teleokrata értelemiségre nem tud erre a folyamatra mit mondani. Végül is saját magát próbálja mentetgetni azokkal a

vádakkal szemben, hogy az elmúlt rendszernek volt az ideológusa vagy kiszolgálója. S ha

rendkívül differenciálatlan és absztrakt igénye figyelhető meg abban a folyamatban, ami itt végbement.

Azt hiszem, ebből kivüláglók, hogyan vélekedek az értelemiségről.

— Mivel foglalkoznak a további fejezetek?

— A második és a harmadik részben az új osztályelmélettel és részben marx tradíciókból kinövő, de Marxhoz kritikusan visszanyúló álláspontot elfoglaló gondolkodók véleményével foglalkozom, abból a szempontból,

Nem tartom sem a habermasi, sem a manheimi elméletet életszagúnak,

olyan elméletnek, amely engem saját lehetőségeim és az értelemiség lehetőségei és céljai szempontjából felvilágosítana arról, hogy mit kell tennünk, hogy kommunikatív eszelekedettel hogyan lehetne véget vetni a kelet-európai válságnak.

Ennek kapcsán felmerült az, hogy mennyiben lehet a konfliktus problémáján túlemelkedni. Visszanyúló Hegel fenomenológiájához, amelyet az úr-szolga viszony abban játszott alapvető szerepe alapján elemzek. Ezt megpróbálom értelemizni és felmutatni a konfliktust és azt, hogy Hegel ezt a konfliktust egy rendkívül sajátosan értelmezett valóságfelfogással hogyan próbálta

még ilyen önvádaskodás nem is hangzik el a szájából, aklogusa vagy kiszolgálója. S ha

hogy mennyiben ideológiai a marx gondolatrendszer, és hogy mi is az ideológia maga. Ebből a kiindulópontból néztek vissza a manheimi ideológia és tudásfilozófia témakörére, amelyet úgy interpretáltak Papp Zsolt nyomán, hogy az tulajdonképpen a terapeútikus értelemiség magatartásformák valamiféle előzménye lenne.

megoldani. Itt kritizálom Bourdieu és Weber vallásszociológiájának alapjait Hegelnek ezt az álláspontját, amellyel, hogy szerintem rendkívül értékes, hiszen az orosz értelemiség példája is mutatja, hogy valójában nem sikerült annak megértenie a vallás lényegét.

A negyedik fejezetben foglalkozom egy általam újinterpretált marx felvilágosítással. Ez egyrészt támaszkodik Bourdieu-nek praxis szociológusaira, másrészt a **Reiner Grundmann-nak**, a luhmanni fogalmi rendszert a marx fogalmi rendszerrel ötvöző kísérletével a technológia fogalmára kihegyezett a mondani-valót. Foglalkozom a fejezetben egy **Perelmann** nevezetű közgazdással, aki

a marxista kizsákmányolást a technológia oldaláról próbálja megragadni,

másrészt az információ problémájába beágyazni, harmadrészt a közgazdász elmélet diskurzusát is kritizálni. Itt gondolok a Marx óta kialakult mikroökonómia-elméletekre, amelyeket kritizál a technológia problémájának nézőpontjából.

Az utolsó fejezet Bourdieu osztályszociológiájának tárgyalása, illetve annak lehetséges kritizálása a funkcionális rendszerelméleti nézőpontból.

Fontos megemlítenem, hogy **Molnár László** a BME-ről volt az egyik opponensem, akit Magyarországon Hegel szempontjából a legilletékesebbnek tartanak. Ő a Hegelről és Marxról legjobb fejezetet tartotta a legjobbnak. Opponensem volt még **Balogh István**, aki jelenleg a filozófia tanszéken tanít és az Akadémia Politikai Intézetének vezetője. Ő is a modern német szociológiaelméletet tartja annak, amelyik a legaktuálisabb problémákat a legteljesebben átfogja, a modern emberiség alapproblémáival foglalkozik. Ebből a szempontból a francia Bourdieu osztályszocioló-

giája egy kicsit már avítottunk a számára. Mindennek ellenére tetszett neki az, hogy megpróbáltam védeni ezt a régiesnek mondott szociológiát. Nincs vita köztünk, mert én is azt tartom, hogy az ökológia felé vivő szociológia sokkal inkább a tényleges problémákkal foglalkozó fogalmi nyelven dolgozik, noha a mi visszamaradt társadalmunkban jelentkező osztálykonfliktusok problémáira az újabb német szociológusok nem adnak magyarázatot. Ebből a szempontból előnye és hátránya is van a német szociológiának. Előnye, mert a chilei özonlyuk problémájára magyarázatot keres, de nem ad segítséget arra, hogy jelenleg mi történik a munkahelyeken, milyen emberi viszonyok alakulnak ki Magyarországon. Ezért is tartom a mi rendszer-vitáinkat csökevényes folyamatnak, mert nem az emberiség alapvető kérdéseivel foglalkozik, hanem történelmi szempontból olyan jelentéktelen problémákon szűkül le, mint a tulajdonra váltás, a privatizáció.

H. E.

A legnehezebb magyar szó az üzenetrögzítő

Még ha valaki anyanyelvi szinten is beszéli az angolt, attól még szükségét érzi egy másik nyelv tanulásának. Az egyetem külföldi diákjai közül, akik az ISC-, a TEMPUS-program keretében vagy önköltségesen vannak itt, többen a magyart választották. És nemcsak az angol, amerikai hallgatók akarják nyelvvizsgát megismerni, hanem a hollandok, svédok, görögök, finnek is. Ők is mindannyian, közel negyvenen, a nyelvi intézet orosz tanszékének szervezésében próbálnak megbirkózni a magyar nyelvtan nehézségeivel, a kiejtéssel, a hangok speciális képzésével.

— Kezdő és haladó szintű diákjaink vannak — kezdi Papp Judit, az orosz tanszék oktatója. A képzés azon az elven alapul, hogy az I. félévben Bencke Ildikó és Igyártó Judit tanárnő, angolul elmagyarázza a nyelvtant, az alapokat. Hozzám, a haladó csoportba csak ezután kerülnek.

— Hogyan épül fel az óra, vannak-e külön igények a diákok részéről?

— A haladó csoportban már kötetlenek az órák, mindenféle témáról beszélgetünk, cikketek olvasunk. A tankönyv, ami segíti a tanulást az üzleti nyelv alapfokon I. Ez az első ilyen jellegű közzététel előképzést segítő anyag. Alapvetően a kommunikációra épül az oktatás, elsődleges cél, hogy minél előbb tudjanak beszélni, megértessék magukat. Emellett vannak speciális kérések, például a hollandok nyelvészeti oldalról szeretnék megközelíteni a nyelvet.

— És milyen képességük a különböző nemzetiségű diákok?

— Teljesen változóak, de lényeges, hogy szemléletbeli különbség van közöttük. A hollandok vannak — legalábbis az én tapasztalataim szerint — a csúcson a szellemi kvalitást illetően. Vannak, akik nagyon komolyan veszik a tanulást, náluk nincs lazítás az órán, nagyon precízek. Hajszálpontosan kezdjük el az órákat és a végén sem igénylik, hogy tovább tartssuk, bár ők fizetnek érte. Vannak, akik sokkal inkább, csak

be-bejárogatnak az órára. A finnek nagyon érdekesek. Nekik van egy speciális módszérük. Hónapokig meg sem szólalnak az órán, de mindent megfigyelnek, lejegyzetelnek. És egyszer csak, amikor az ember már a kétségbeesés határán áll, megszólalnak és mindent tudnak.

Olyan apró, kis figyelmeztető jelek időnként felmerülnek, amire az ember nem is gondolna, hisz én úgy érzem, hogy már ezt megtanítottam nekik, ők pedig úgy, hogy már tudják. Jó példa erre, hogy megtanultuk a társ-határozót és a személyes név-

mást, amikor is a használatkor a velem helyett megszületett az énvél.

— Milyen az órák hangulata?

— Nagyon kedvesek a diákjaim és nagyon közvetlenek. Elvezem őket tanítani.

★

Zsazsa Angliából érkezett, még csak január óta tanulja a nyelvet, ennek ellenére meglepően sokat ért meg belőle.

— A szülei magyar származásúak, kint Angliában kezdtem el — akkor még angolul — magyar filozófusok, Lukács György, Heller munkáit olvasni. Nagyon tetszettek és ez inspirált arra, hogy egyszer majd eredetiben is olvassam azokat.

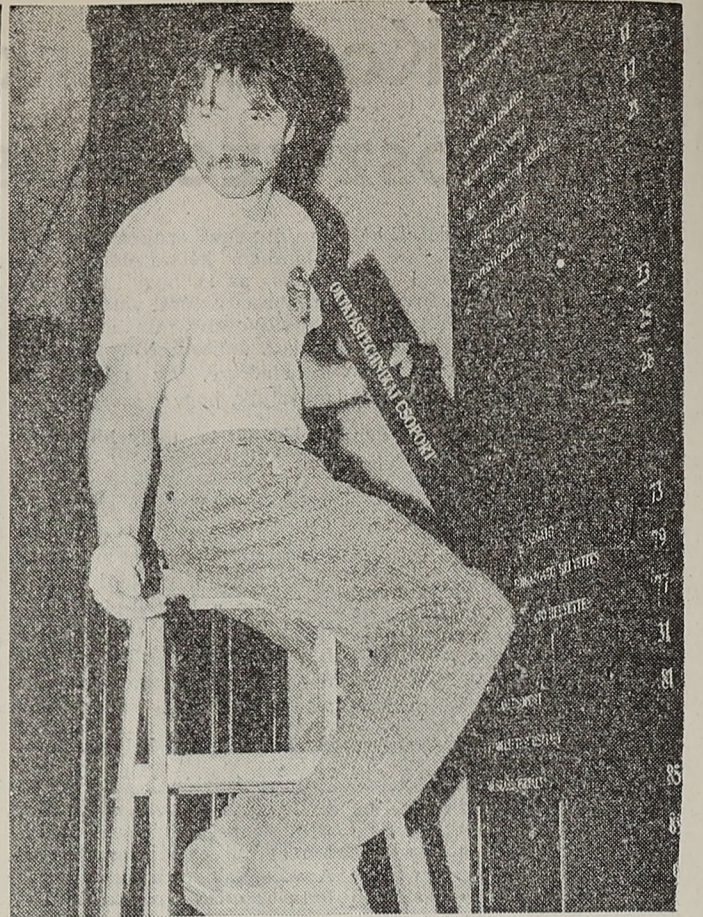
Rokonom, barátaim élnek itt, velük magyarul beszélgetünk, moziba járok, újságot olvasok, nézem a tévét. Már a rádiót is megérttem, nagyjából, ha nem túl gyorsan beszélnek.

— Van valami speciálisan nehéz szó számodra?

— Igen, az üzenetrögzítő. Nagyon nehéz kimondani. Én május végéig leszek itt, addig megpróbálok minél több mindent elsajátítani.

★

— És az óra elkezdődött. Az aktuális téma a bűnözés. Cikket kellett otthon lefordítani, abból felkészülni. Végül is a rablótanya jelentését is sikerült megmagyarázni, még akkor is, ha előszörre valószínűleg „balraértették.”

„Kitelepítés”

Egy asszony illata

Slade, a vak alezredes és Charlie, a gimnazista diák útja New Yorkba vezet, ahol életük sorsfordító eseményei zajlanak le. Slade a kiábrándult katonatiszt, aki részegen handabandázva felrobbantotta magát, spórolt pénzén jó étket és gyönyörű nőket vásárol, hogy aztán agyonlője magát. Charlie az előbbieket ifjonti kíváncsisággal szemléli, míg az utóbbiban megakadályozza a vak tisztet. Slade számára új reményt ébreszt egy szociológus nő feltűnése, Charlie pedig emelt fővel ülhet be a Harvard padrosorába.

A cselekményről ennyi elég. A gyenge történet és a még rosszabb szereposztás ellenére érdemes megnézni a filmet: Al Pacino játéka felülmúlhatatlan. Ha nem figyelünk szavaira, játéka megragadó élmény. A filmbeli alezredes hevesen ostromozza a társadalmat, amiért az korrumpálja a kismembert. A leszálló ágba levő gazdaság különösen nagy nyomást fejt ki. Mégis van remény, tudatja velünk a film, hiszen az eltévelyedett ember számára mindig ott az esély, hogy fel-

álljon és élő példaként vessen le korábbi sorsát. Slade alakja a politikusokból, szónokokból és önmagából is kiábrándult figura, aki megkeresi rokonai és környezete életét. Igazából azonban környezete tette ilyen: a megértés hiánya.

Charlie, a kissé koravén diák éppen ezt a helyet tölti ki. Ő lesz Slade fia, társa, szellemi partnere és obszcén vicceinek közönsége. A filmbeli figura furcsa kettősséget mutat. Nativitása egyfajta rezignáltság vegyül.

A film további alakjai meglehetősen szimplák és ellen-szenvesek: az igazgató, a sunyító csinytevők, Slade rokonai. Erős rokonszenv ébred viszont a nézőben a tangóznő vágyó hölgy iránt. A fiatal nő visszatesszítő mosolya és eleganciája yuppie világától csak néhány pillanatra tud elmenekülni a tangó édes-bús világába.

A film minősége és mondánivalója jól dokumentálja korunk Egyesült Államokat. Széthúzó és hulló családok, bizalmatlanság a fegyveres testületek iránt, hazugságra nevelő gimnázium, hazugságban élő yuppie társadalom. És mindig ott az esély, hogy fel-

H. B.

Közgazdaság plusz USA, új közgazdasági videokazetták

Az USA budapesti nagykövetsége ajándékként egy 28 részből álló magyar nyelvű videosorozat került a könyvtár tulajdonába. Ezen egyenként félórás programok mutatják be az USA gazdasági életét, annak törvényszerűségeit, jellemzik pénzügyi helyzetét, és megszólaltatják a közelmúlt legnevesebb gazdasági szakembereit.

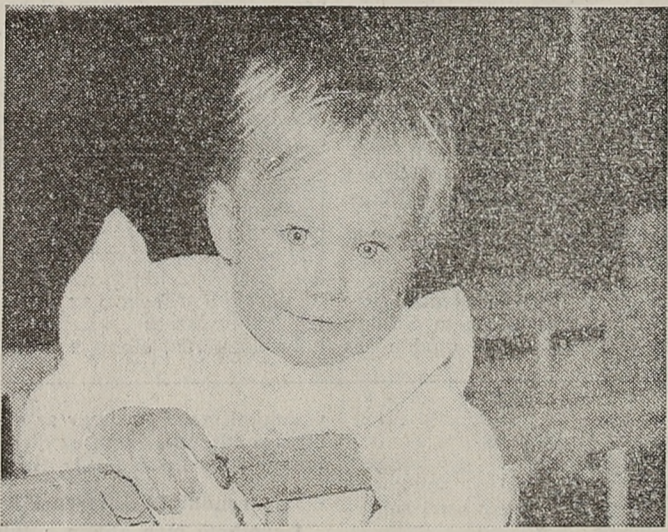
Bemutatják az Egyesült Államok hullámzó gazdaságát, a GNP növekedését és csökkenését, a költségvetési deficit létrejöttének okait, megismeretnek a Szövetségi Jegybank szerepével, a kormány pénzügyi politikájával, a hitelélet és a piac törvényszerűségeivel, de nem hagyják figyelmen kívül a természeti környezettel, és a társadalmi változásokkal kapcsolatos problémákat sem. Történelmi távlatokban mutatják be az agrárszektor változásait, a monopóliumok létrejöttét és a külkereskedelemnek az ország gazdaságára gyakorolt hatását.

A kazetták a Berzevicsy-teremben lévő videoszobában nézhetőek meg, szükség esetén oktatási célokra kölcsönözhetőek.

Simon András

Zsuzsika

Fotó: Komó

Oui, mylord

Eszt az eső, tépett a szél és Pablo nem volt sehol. És Vincent és Claude, Gauguin és Degas, egyik se, sehol. Elhagyott vásznaiak persze biztos ott árulnak falra-feszítve az Orsay-ban a Louvre-ban, de térképpel, katalógussal, tiztől hatig, hétfő szünnap? — kösz, inkább nem. Picasso különben is éjjel festett, villanyfénynél, mi keresnivalóm lehetne nappal a művei között? Paloma Picasso persze más: ő ott vegyül a Lafayette illatszerosztályának légtérében, ha el nem hajolok, nyakon is fújnak vele kéretlenül.

Lehet-e Párizs ez a Párizs, így, hogy elmentek mind: Rimbaud, Montand, Genet, Queneau, Jean Marais, Gerard Philip, Marat és Charlotte Corday, Sade, Jacques Prévert, Capa és Piaf? És hogyan mondjam azt angolul, hogy tegnap beszékött az ősz, Szent Mihály útján suhant s a többi. Szent Mihály útján manapság különben is autó és parfümillet suhan.

Jön aztán a Szajna parton egy teherautó, platóján kiskatonák Piaf Mylordját éneklék, s ettől valahogy rendbejön minden.

Bartók-koncertet plakátoz egy lány, talállok egy szép poharat is, megbocsátok a dekadens ékszerboltoknak, hisz egyikben ott az a két parányi gyűrű, amit mintha nekem csináltak volna.

A francia gasztronómia még a McDonald's-ot is térdre kényszeríti: taplókáji mellett salátákat, rákot, francia szószokat kénytelen kínálni. A konferenciamentes is párját ritkítja: zsúfolt levelek, zöldséges lepények, spárga, articsóka, titokzatos batyúk, sonkák, krémek, fagyaltok, no és a sajtok! A plenáris ülés terem lovárdával van kombinálva, lent a manézsbán vágta, ügétés a lovasiskolásoknak, fönt a nemzetközi szellemi kaland nekünk, összeköt az istállószag, ilyen sem volt még. A kastélyban lakunk, kedvet csinál Versailles-hoz, de a franciák lebeszélnek ról: proccos, unalmas, a kertje se az igazi. No és Trianon? Üres, többnyire zárva van, különben is semmi különös, ezt pláne nem ajánlják.

Lenyűgöző fasorok húznak a francia űrkutatóközpont bejáratához, nesztelen emelkedik a sorompó. Itt még az étteremben is vibrál a levegő, szivdobogást kap az ember, persze csak a magamfajta műkedvelő égimádó. R. csillagász, itt dolgozik, a leghétköznapibb hangszílyal mutatja híresebbnél híresebb kollégáit. Ő maga a Voyager és a Galileo űrszondák adatain dolgozik. Ebédnél a Neptunusz és a Szaturnusz légköréről beszél-

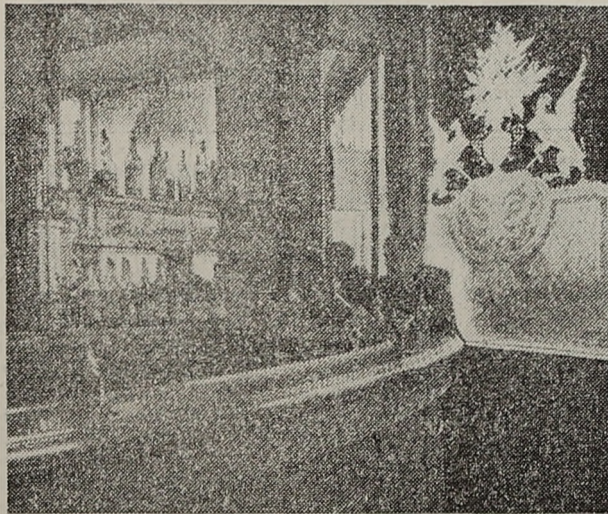
getünk, ez a mostani munkája. Az adatok elemzésével a világegyetem keletkezéséhez lehet közelíteni: a Nagy Bumról már tudni ezt azt, de mi volt azelőtt? R. is ezen dolgozik, összekötésben a világ többi űrobszervatóriumával, 10-15 éven belül vár áttörést.

G.-vel egy kis bárban magyarul beszélgetünk. Ezen át élt velünk, Pesten tanult az artistaképzőben, ami a világ második, harmadik legjobb zsonglöriskolája a pekingi és a moszkvai mellett. G. azóta igazi nagy sztár lett, tudtuk, hogy így lesz. Afrika, Japán, Európa, ahová megy, kitapátazzák képeivel a városokat, fogadás, interjúk, minden. Sok munka, jó pénz, de nem gazdag — mondja — és este show után már nem sztár, újra G., de nehéz — teszi hozzá. Nagyon hiányzik Magyarország, küldj legalább erőspaprikát.

Rálátunk a házra, amit tavaly művészek foglaltak el alkotásháznak. A hatóság felbérelt gazemberekkel gyűjtött rájuk. A tüzoltók a rendőroktól nem érték hozzá. Tél volt, mégis a párizsi művészek sok héten át a ház előtt tiltakoztak műsorokkal. G. is gyakran fellépett. Hiába, most lakások lesznek benne gazdagoknak.

Betérünk még egy közértbe, sajtok, ásványvíz, bagett nekem, meg az Orient expressz. Szép volt? minden rendben? — kérdi a kocsisikérő. Oui, mylord, mehetünk.

M. G.

Barátom, Iván meséli. A mi nap ügye volt egy hivatalban (a biztonság kedvéért nem mondta meg, melyikben). Egy igazolást próbált megszerezni hetek óta. Bement a főnökhöz, elmondta, mi járhatban van. A válasz: „Ezt korábban kellett volna kérnie!” Mire ő: „De hát egy hete jártam itt, akkor azt mondták, hogy jöjjen vissza egy hét múlva, addigra elintézik a dolgot.” A főnök: „Nem tudom, hogyan képzeli ezt. Hogy mi most ráérünk ilyen-ígyen foglalkozni, amikor hatalmas hajtás van nálunk. Ha három kezünk lenne, az is kevés volna a munka elvégzésére.” Ezután elfordította tekintetét Ivánról, és újra korábban

Iván kalandjai

Hatalom, őh

miatta félbehagyott tevékenységéhez fogott. Az asztalán fekvő keresztretjévény függőleges 16-os feladványát fejtette meg: A hivatali szobák uralma. 10 betű. Azonnal tudta a választ, pedig még egy betűje sem volt meg: BÜROKRÁCIA.

Egy más alkalommal Iván öszefutott egy régi ismerősével. „Sevasz! — mondja neki. — Remélem, tudod, hogy nem én

mondtam vissza X.-nek, amit tőled hallottam, arról az úgról, ami Y. tanszékén történt fél évvel ezelőtt. Emlékszel, el-tussolták a dolgot, pedig senki sem tudta pontosan, hogy mi okozta a bajt.” Mire a haver: „Az bizony sajátos eset volt, be kellett volna jelenteni a hatóságoknak. Az a kolléga — mutatott egy nem messze beszélő 'ó lársára — többet tudna mesélni róla, csak nem

akar beszélni. Fél, hogy kirúgják. Sokmindenkinek nem meri itt kimondani, amit gondol, mert attól tart, hogy mennie kell. Te — asszonya a haver —, nem jó ez, hogy egy csomó probléma nem kerül felszínre, mert senki nem mer beszélni, mert mindenkinek az az érzése, hogy bármikor kirúghatják (függetlenül attól, hogy ez az érzés mennyire megalapozott).”

Ivának kissé sietős volt a dolga. Talán ezért jutott eszébe az ideillő válasz: „Na ja, ezzel én is teljesen egyetértek. Kizárólag azért nem teszsem szóvá ezeket a dolgokat, mert félek, hogy kirúgnak az állásomból.”

A HT új elnöke Gubcsi Lajos Levente

Olyan elnöke lett a HT-nek, amilyen még nem volt. Eddig az egyetem történetében hat HT-elnök követte egymást, akik rendszerint harmadik, negyedik vagy ötödik évesek voltak. Elsős HT-elnököt a napokban választották először, Gubcsi Lajos Levente személyében.

— *Mit gondolsz, mivel hívtad fel magadra a figyelmet, hogy rád esett a választás?*

— Talán az évfolyam-vezetőségben végzett munkámmal, amelybe tavaly ősz elején választottak. Ott egy nagyon jó csapat került össze. Mindenki kivette a részét a munkából. Az 1992 perces focimérkőzéssel, amit mi EV-sek szerveztünk, jó alkalom teremtődött arra, hogy ne csak az EV-tagokat, de a hallgatók egymást is megismerjék. Ez a tavaly novemberben szervezett mérkőzés-sorozat sok első évest mozgatót meg. Az év egyik legsikeresebb megmozdulása volt, noha a fő feladatunkról sem feledkeztünk meg, az első éves hallgatók érdekeinek védelméről, tanulmányi kérdésekről, amit még eredményesebben képviselhettünk, miután az EV-ből hármunkat beválasztottak a HT-be is.

— *Mi a véleményed az év-folyamodról?*

— Jó ez az évfolyam. Egyfelől, mert jól érzem magam közöttük, másfelől, mert úgy tapasztalom — ez mindig úgy szokott lenni —, hogy az elsősök sokkal aktívabbak a többi évfolyamnál. De az idősebb diákok is azt mondják, hogy az ideai elsősök jobban összerázódtak, aktívabbak.

— *Az első év tűzkeresztsége az egyetemista számára. Eddig hogy vették a tanulmányi akadályokat?*

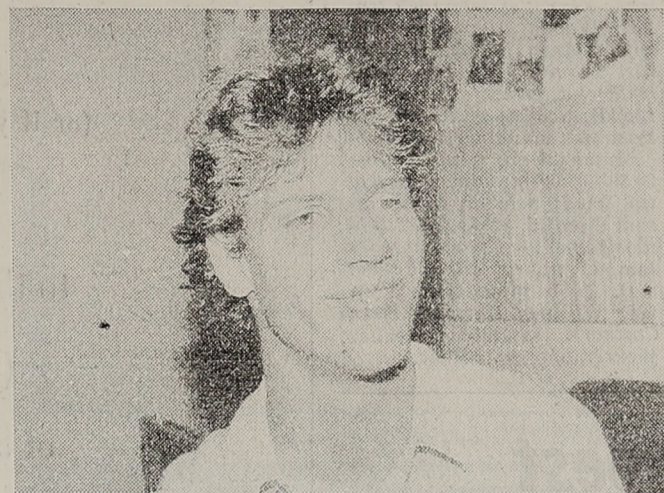
— Az első félév jól sikerült. A második félévben még akármilyen történhet, de ez a félév sokkal nehezebb is volt az előzőnél.

— *A HT-ben fél éves tapasztalatod van. Mi a véleményed róla?*

— Mi, elsősök, nehezen rázódtunk bele ebbe a munkába. Nagyon értették a dolgukat az idősebbek, vitték az ügyeket, a mi jelenlétünk inkább a tapasztalatszerzésre szorított. Nekünk, elsős HT-tagoknak, az a véleményünk alakult ki a HT-ről, hogy bár nagyon sokat dolgoznak a diákság érdekében, de ezek egyáltalán nem látványosak, bár nagy szükség

van rájuk. Úgy gondoljuk, az érdekvédelem mellett a HT-nak lenne egy másik szerepe is, hogy megmozgassa az egyetemet. Vagyis az értekezletek, plakátolások és egyéb

— Nem, mert rövid időn belül, remélhetőleg, a legtöbbjük másodéves lesz, és akkor elmondhatják magukról, hogy a legjobban ismerik

feladatok mellett jó lenne, ha közösségteremtő tevékenységet is folytatna, akár sportban, akár kultúrában, akár egyéb területen.

— *Az új HT-ben a 15 tag közül nyolcan elsősök. Tapasztalatlanáguk nem okoz-e gondot számokra?*

az első és másodévfolyam érdekeit. Ezenkívül sok mindent pótol, hogy az elsősök nagy ambícióval látnak ehhez a feladathoz.

— *Mint említetted, új arculatúvá akarjátok tenni a HT-t. Milyen ötletekkel járultok ehhez hozzá?*

— Szeretnénk létrehozni a HT-n belül egy „munkaközvetítő irodát” kicsiben. Ugyanis az a tapasztalat, hogy nagyon sok olyan rendezvény van, kiállítás, Forma-1 stb., ahol nagy szükség van tolmácsokra, hostesszekre, jó kereseti lehetőség mellett. Szeretnénk egy névsort összeállítani azokból, akik ilyen feladatokat szívesen vállalnának, hogy név szerint ajánljuk őket a munkáltatóknak. Azt hiszem, ezzel nagyon sok diáknak lehetünk segítségére. Ami az új HT-arculatot illeti, gondolati szinten sok ötletünk van, kérdés, mennyire lesz erők a megvalósításhoz. Jó lenne a HT-t népszerűbbé tenni a hallgatók körében, hogy ne csak akkor érdeklődjenek a munka iránt, ha problémájuk van. Ennek érdekében színházat akarunk létrehozni, nem túl komoly keretek között, és az első előadást a gólyatáborban rendezzük, hogy az egyetemre belépők előtt rögtön közismertté tegyünk a HT-t.

— *Milyen közösségnek vagy még a tagja?*

— Kezdetből fogva részt vesznek az SG munkájában, matematikát tanítok.

— *A szakma tekintetében milyen az érdeklődésed, melyik szakirányon akarsz tanulmányaidat folytatni?*

— Mindenképpen egyetemi ágon akarok továbbtanulni, de abban még nem vagyok biztos, hogy milyen szakirányt fogok választani. Úgy gondolom, van időm a döntésre.

— *A szabad időben mivel foglalkozol?*

— Sportolok. Az Elektromos SE-ben, versenyszerűen teniszezem, de meg kell őszintén mondanom, hogy az én csillagom már leszállt ágban van. Mostanában már nem tudok teniszrel foglalkozni. Még versenyzek, de lassan hobbivá válik a tenisz számomra, mert amióta elkezdődött az egyetem, nem tudom olyan igazán komolyan venni, ahogy kellene. Az is igaz, hogy a tenisz nem volt soha az első az életemben, de most aztán kifejezetten esköken a lendületem ez irányban.

— *Ez azt jelenti, hogy szakítás a sporttal?*

— Nem. Mindenképpen szeretném folytatni. A napokban futottam le életemben először a maratoni távot. Hát meg kell mondanom, elég nagy szenvedés volt.

— *Reméljük, a HT-elnökség kevésbé lesz kimerítő, de ha sikerül a feladatot a hallgatók meglegedésére végezni, az felér egy hosszútávú futási győzelemmel.*

H. E.

A Challenge Day programja 1993. május 26.

Csak nyerhetsz! Várunk!

KOSÁRLABDA:	GYÓGYTESTNEV.:
Kováts	9.00 Abraham
10.00 (játék) Kinizsi utcai épület, tornaterem	TOLLASLABDA:
11.45 (hárompontos dobóverseny) Kinizsi utcai épület, tornaterem — Értékes díjak —	Egész nap a Kinizsi utcai épület udvarán. (Utók bérlete a helyszínen, személyi igazolvány ellenében.)
12.00 (játék)	USZÁS:
RÖPLABDA:	egész nap
Kélemené	NYÁRI PROGRAMOK
9.00—11.00 Között TANAR-DIÁK-MECCS!	SZÖRFTÁBOR:
AEROBIK:	I. június 24—30. (Agárd)
8.00 Abraham	II. július 12—17. (Agárd)
10.00 Harmainé	III. aug. 26.—sept. 1. (Agárd)
11.00 Hallgatók tartják az órát: Vida Enikő II. évf.	LOVAGLÁS
12.00 Hallgatók tartják az órát: Majláth Edit II. évf.	hétvégi programok június 13-ig.
Hallgatók tartják az órát: Majláth Melinda II. évf.	Egész nyáron 5 napos turnusok. Érdeklődés: Testnevelési Tanszéken.
16.00 Tólkésné	VIZSGAIDŐSZAKBAN
	Fakultatív aerobik: hétfő—csütörtök 9.00.
	Gyógytestnevelés: hétfő 10.00.
	Kosárlabda: igény szerint.

A JÓ TANULÓ — JÓ SPORTOLÓ cím megszerzésének feltételei AZ 1992/93. ÉVI VERSENYKIÍRÁS

A verseny célja:
A Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem Tanácsa a „Jó tanuló — jó sportoló” verseny keretében, minden évben értékes díjjal jutalmazza a közgazdaság-tudományi egyetemi tanulmányokban és a sportban kiváló eredményeket elérő hallgatókat. Külön elismerésben részesülnek azok, akik egyetemünk sportegyesületében, a BKE Sportklubban sportolnak.

A verseny rendezője:
A verseny rendezője a BKE egyetemi tanácsa, valamint az egyetem testnevelési tanszéke.

Részvétel:
A versenyen részt vehet a BKE minden nappali tagozatos hallgatója, aki az adott tanév első félévi és második félévi tanulmányi eredményével, az elért sportteljesítményével a versenykiírás feltételeinek megfelel.

A részvétel feltételei:
— Az 1992/93. évi két vizsgaidőszak lecke-könyvi lezárásakor feltüntetett tanulmányi átlagok számtani középértéke legalább 3,5.
— Bármely sportág bajnokságain egyéni versenyzőként, illetve csapattagként az illető sportági szakszövetség vagy a Magyar Egyetemi Sportszövetség által igazolható eredménnyel rendelkezik, amit 1992. június 16. és 1993. június 15. között ért el.
— Azok a hallgatók, akik külső egyesületnek versenyzői, illetve játékosai.

Értékelés:
A mellékletben megállapított pontszámok alapján történik. Az egyéni verseny férfi és női győztese az a hallgató, aki a melléklet alapján a legmagasabb pontszámot éri el.

A sportteljesítmény pontszámításánál csak az OTSH és a MES által kiadott 1992. és 1993. évre érvényes nemzetközi és hazai versenynaptárban szereplő eseményeket vesszük figyelembe. Legfeljebb három esemény, legjobb nemzetközi, legjobb hazai, legjobb MEFOB pontjait adjuk össze. Pontegyenlőség esetén az nyeri meg a versenyt, aki jobb tanulmányi eredményt ért el.

A győztes nevét az örökös vándordíjon bevéséssel örökítjük meg. A versenyre benevezett és részt vevő hallgatók a tárgyfélév lecke-könyvi lezárását követően kötelesek tanulmányi eredményüket és legjobb sportteljesítményüket a testnevelési tanszéken bemutatni.

Díjazás:
a) Az egyéni verseny férfi és női győztese egy évig védője a BKE egyetemi tanácsa és a testnevelési tanszék által alapított „Jó tanuló — jó sportoló” verseny örökös vándordíjának.
b) Az 1—5. helyezett férfi és női hallgatók emléklapot kapnak. A díjkiosztás a tárgyévet követő tanévnyitói ünnepélyen történik.

Nevezés:
Nevezni a BKE testnevelési tanszékén beszerezhető nyomtatványon lehet.

Nevezési határidő: 1993. június 15.

Egyéb rendelkezések:
A verseny lebonyolításáért, az eredmények ellenőrzéséért és az értékelésért a BKE testnevelési tanszéke a felelős. Budapest, 1992/93. tanév

Toth Andorné
tanszékvezető

ANDORKA RUDOLF
REKTOR

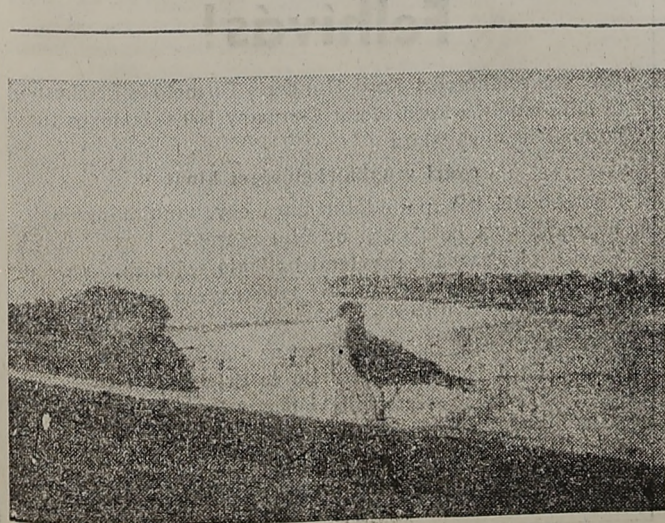
Közép- és kelet-európai diplomataképző intézetek konferenciája egyetemünkön

Egyetemünk Nemzetközi Diplomataképző Intézete május 12—17. között a PEW Charitable Trust támogatásával rendezi meg a közép- és kelet-európai diplomataképző intézetek konferenciáját. Az érkező napján Jeszenszky Géza külügyminiszter ad fogadást a résztvevőknek. Másnap Kay King (APSIA), Davis Dobrow (University of Pittsburg) és Kevin Quigley (The PEW Charitable Trust) tart előadást, majd a régió képviselőinek referátumai következnek.

Másnap az együttműködési tervek részleteinek meg tárgyalásával folytatódik a program, ezen belül külön figyelmet szentelnek az infrastruktúrának, az információáramlásnak, a képzési programnak, valamint a PEW ösztöndíjprogramjának. Ezen a napon Andorka Rudolf rektor ad fogadást a résztvevőknek. A szakmai programot az együttműködés egyéb formáinak részletes meg tárgyalása folytatja, majd a résztvevők budapesti városnézésen vesznek részt, este pedig a Cigánybárt tekintik meg. Ellátogatnak a Dunakanyarba és Szentendrére is, majd operatív kérdések meg tárgyalásával, megállapodásokkal fejezik be a konferenciát.

A hiánypótló rendezvényre a szakma számos híres képviselője érkezik, többek között Riall Nolan, Dorothy Bassett, Clarence Martin és Fred Gagen (University of Pittsburg), Maurice East (George Washington University), Steven Lamy (University of Shouthern California), Deborah Milenkovic (Columbia University).

A Közép- és kelet-európai diplomataképző intézeteket bulgáriai, észtországi, prágai, moszkvai, kijevi, varsói iskolák képviselik a BIGIS (a Közgáz diplomataképzője) mellett.

Kettős ünnepség a kosarasoknál

Az 1992—93-as tanévi Magyar Egyetemi Főiskolai Országos Kosárlabda Bajnokság döntőjét már harmadik alkalommal egyetemünk testnevelési tanszéke és sportklubja rendezte.

Az ideai döntőt az tette még ünnepélyesebbé, hogy a megnyitón a kerületünk megkapta a Kosárlabda Szövetségtől a „KOSÁRLABDÁZÁS KERÜLETI” polgármesterünk a „KOSÁRLABDÁZÁS POLGÁRMESTERE” címet. Kinizsi utcai tornacsarnokunkban lehet mindaddig az ezzel járó zászló, amíg női csapatunk az NB I-ben szerepel. A Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetségének elnöksége 1992-ben kettős évfordulót ünnepelt, akkor 80 éve, 1912 őszén Kuncze Géza testnevelő tanár úr a budapesti Vas utcai gróf Széchenyi István felsőkereskedelmi tanította meg diákjainak a sportág alapjait. Sok év múlva, 1942. november 14-én, megalakult a Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetsége. E kettős évfordulót ünnepelve határozta el az elnökség, hogy valamennyi első osztályú együttes székhelye, illetve kerülete, amelyik legalább 2 éve NB I-ben szerepel, megkapja ezt a címet.

A zászlót és a vele járó emléktáblát a polgármester úrnak dr. Bartha Ferenc úr, a Magyar Kosárlabdázók Országos Szövetségének elnöke adta át. Bartha Ferenc egyetemünk hallgatója és kosárlabdázója volt.

Ugyancsak Bartha úr adta

Nők

1. Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, Szeged; 2. Magyar Testnevelési Egyetem, 3. Semmelweis Orvostudományi Egyetem, 4. Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem.

A döntő talán legizgalmasabb mérkőzését egyetemünk férficsapata játszotta a Miskolci Egyetem csapata ellen. Végeredménye 116:115 egyetemünk javára.

A döntő női válogatottja:
1. Szilágyi Nóra, Szeged; 2. Hajagos Kiss Margit, Szeged; 3. Baráth Krisztina, Semmelweis Orvostudományi Egyetem; 4. Edelényi Edina, Magyar Testnevelési Egyetem; 5. Boda Krisztina, Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem.

Férfiválogatott:
1. Dávid Kornél, Magyar Testnevelési Egyetem; 2. Horváth József, Budapesti Műszaki Egyetem; 3. Boross Zoltán, Magyar Testnevelési

Egyetem; 4. Kovács Sándor, Miskolci Egyetem; 5. Matskási István, Budapesti Közgazdaság-tudományi Egyetem.

A legtöbb pontot dobó nő:
Baráth Krisztina, 96 pont.

A legtöbb pontot dobó férfi:
Matskási István, 80 pont.

A legjobb 3 pontos dobó nő:
Szilágyi Nóra, Szeged 8 db.

A legjobb 3 pontos dobó férfi:
Matskási István, Közgáz, 12 db.

Értékelve a döntőt, csapatunk tudásának megfelelően szerepeltek Férficsapatunkból hiányzott Kravovetz Péter. Sajnos, a megnyitói napján tettek gipszbe a kezét. Ha ő a csapat rendelkezésére állhatott volna, talán előkelőbb helyen végez férficsapatunk. Leánvinktól igen szép teljesítmény volt, hogy a döntőbe jutottak, hiszen két meghatározó játékos sérült. Kaszay Lili és Fazekas Agnes, így csak gratulálni lehet a tisztes helytálláshoz.

Magyar Egyetemi és Főiskolai Országos Asztalitenisz Bajnokság döntő

Férfi páros:
III. hely, Menczel Péter, Rát-fai Attila.

Vegyes páros:
III. hely, Németh Veronika, Seres Árpád (Budapesti Műszaki Egyetem).

Eredmény:
Női csapat:
I. hely, Beke Annamária, Németh Veronika.
Férficsapat:
III. hely, Menczel Péter, Rát-fai Attila, Sipos Attila.

munkatársat keres

A Matáv Rt. munkatársat keres piacelemző csoportjába. Követelmények:

- közgazdasági végzettség,
 - kreatív gondolkodás,
 - ökonometriai (statisztikai) érdeklődés,
 - angolnyelv-ismeret,
 - számítógépes (PC)-ismeretek.
- Fizetés megállapodás szerint.

A jelentkezéseket szakmai önéletrajzzal az alábbi címre kérjük: dr. Pap Zoltán, Budapest, Krisztina krt. 55. 1541. Tel.: 201-3683

A Közgáz DiákCentrum követhető műsora május 14-én pénteken este 20.30–03.00-ig nonstop funky and soul disco (d. j.: Szeles Tibor); mozifilmek: *Férjek és feleségek* (am. fsz.: Woody Allen, Mia Farrow, Sidney Pollack), *Külvárosi kommandó* (am. fsz.: Hulk Hogan, Christopher Lloyd); teaház; salátabár; jégkrémbar; koktéllár.

Május 21-én, pénteken este 20.30–03.00-ig: koncert: a *Tátrai Band*; nonstop funky and soul disco (d. j.: Szeles Tibor); mozifilmek: *Káin ébredése* (am. krimi, r.: Brian de Palma), *Több mint testőr* (am. fsz.: Whitney Houston, Kevin Costner); salátabár; teaház; jégkrémbar; koktéllár.

KEFE Klub, Budapest

Számos szociológiai kutatás szerint az egyetemista-főiskolás rétegnek van szabadideje. A vizsgálati eredmények szerint ezt így-úgy el is tölti: randevúzik, olvas, beszélget, hallgat, sörözik. A vizsgált halmaz (A) részalmazára (B) — tán nem megelődő — szintén vonatkoznak a megállapítások. E részalmaz (B) részalmazának (C) elemeiben fogalmazódott meg szabad óráik, estéik színvonalas eltöltésének és *egy kellemes találkozáshelynek az igénye*. A gondolat addig formálódott, míg nem immár a *megvalósulás felé közeledik*. És ez nem más, mint egy *katolikus egyetemista klub* („keresztelő” híján neve még nincs), mely páratlan (azaz

egy darab), sőt a maga nemében egyedülálló lesz. A klub szeptembertől működik, délutáni és esti nyitva tartással, a tervek szerint egy VIII. kerületi pinchehelyiségben. Rendszeres programok is lesznek, előadások, beszélgetések, filmklub, zene (élő, például dzsessz vagy kamara), világotudó kollégák vetítései vagy akár egy-egy csoport, baráti kör programkezdeményei is helyet kapnak. A helynek a szórakozási, művelődési lehetőség mellett más funkciója is volna. A klub szolgáltatásokat is nyújtana, mégpedig információk központ jellegéből fakadóan. *Újságok, folyóiratok* mellett helye lenne *programismertetésnek* (rendezvényekről,

ösztöndíjakról, közösségekről), *alberletkövetítésnek*, *fénymásolásnak*. A működtetéséhez szükséges *anyag és szellemi források* az újonnan megalakult *Budapesti KEFE-csoport* (C halmaz) biztosítandó. A Katolikus Egyetemisták és Főiskolások Egyesülete már évek óta sikerrel működik Szegeden, s reményeink szerint hasonlóképpen lesz majd Budapesten is. Első próbálkozásaként *„Kakukk!”* címmel *lapot adtunk ki*, amivel — reméljük — te is találkozhattál. *Örömmel fogadjuk minden érdeklődőt, segítőt*. Címünk: Bp., Hunyadi u. 2–4. 1191. A borítékra ne felejtsetd el ráírni: „KEFE”.
Lelkes Orsolya

WANTED

We want you, if you are
fresh from the university
(or if you have one/two years experience)
self committed
motivated
to the MARKETING POSITION
(TRADE MARKETEEER)

of an American spirit company
located in BUDAPEST,
GOOD SALARY
CAREER POSSIBILITY

Please call as soon as possible:
Judit Freisinger Dr. László György
Executive Assistant General Manager
Tel.: 201-3050, 201-3086, 201-3186,

A NAPI GAZDASÁG újságírókat keres

Az újságíráshoz kedvet érő fiatal közgazdászokat és hallgatókat keres

a NAPI GAZDASÁG című üzleti napilap magyar gazdaság rovata.

Érdeklődni Hahn Péter rovatvezetőnél lehet a 168-2002 telefonon vagy személyesen a szerkesztőségben.
Cím: Budapest III., Bécsi út 126–128.

Százmillió hiányzik?

(Folytatás az 1. oldalról.)
lehetett ad hoc eldönteni. Mindazonáltal Hrubos Ildikó (szociológia

tanszék) a napirendi pont egyik előterjesztője felhívta a figyelmet arra, hogy az egyetem

BESZ-szel kapcsolatos halogató stratégiája nem folytatható

a végtelenségig. Nem lehet részt is venni az egyesülésben és ugyanakkor kinosan vigyázni is a függetlenségre. Amennyiben fenn kívánjuk tartani a szövetségi tagságot — és ezt senki nem kérdőjelezte meg kategorikusan —, akkor ki kell jelölni a konkrét területeket, ahol együtt kívánunk működni, és ott kezdeményezően, aktívan kell fellépni. Az egyetemi tanács megfogalmazta azt a kívánását, hogy az egyetem képviselői folyamatosan számoljanak be a BESZ-ben

folyó munkájukról, és az egyesülésben folyó tárgyalásokat erős szakértői háttérrel, minden döntést alaposan előkészítve folytassák.

Az egyetemi tanács elfogadta a BKE külkapcsolatai alakításának koncepcióját. Határozatban szögezte le egyebek mellett a következőket: Az egyetem pályázatok útján igyekszik erőforrásokat szerezni a külkapcsolatok fejlesztéséhez. A BKE-image kialakításához rövid időn belül

ki kell adni az egyetemi bulletint.

A testület elfogadta az International Studies Center beszámolóját is. *Mészáros Tamás* gazdasági kari dékán megjegyezte, hogy az ISC bizonyítja: megfelelő anvagi erőforrások birtokában lehet profi módon, igen magas színvonalú képzést nyújtani az egyetemen. (A 250 diákkal foglalkozó ISC apparátusa akko-

ra, mint a gazdálkodási kar 1500 hallgató ügyeit kezelő dekanátusáé, nem is szólna az intézmény minden egyéb egyetemi szervezetet felülmúló technikai infrastruktúrájáról.) Az ET elfogadta az ISC vezetésének javaslatát, miszerint az ISC diplomáját a megfelelő karok dékánjai adják ki és

a diplomaátadás a magyar hallgatókkal együtt történjen.

Támogatták azt is, hogy az 1993/94-es tanévben az ISC graduális tárgyait felvevő magyar hallgatók ezeket a tárgyakat az alternatív órakeret terhére külön engedély nélkül elszámolhassák. (Ez egyelőre maximum 50-60 diákot érinthet majd.)

intézményi formáit. Az egyetem belép a Budapesti és Gödöllői Egyetemi és Főiskolai Levéltári Szövetségbe, amelynek feladata a kapcsolódó intézmények fontos dokumentumainak megőrzése. A testület támogatta a Közzolgálati Tanulmányok Központjának tanszékké alakulását. A tanszék vezetői poszt várományosa Kemenes Ernő.

K. S.

A HT-választás eredménye

A legutóbbi HT-választások során 10 diáknak szavaztak bizalmat társaik. A Hallgatói Tagozat tagjai: *Szabó Katalin* 253, *Huszár Julianna* 204, *Kovács Barnabás* 193, *Klemanyovits Bence* 187, *Horváth Róbert* 185, *Gúthy Miklós* 177, *Mekis Erika* 172, *Tornóczky Gabriella* 172, *Szabó Edit* 170, *Katona Zoltán* 166.

FÜTYÜLŐS

Fotó: Nagy Gábor

LAPUNKAT A FIGYELŐ IS TÁMOGATJA

KÖZGAZDASZ
A BUDAPESTI
KÖZGAZDASÁG-TUDOMÁNYI
EGYETEM LAPJA

Felölös szerkesztő: Halay Edit
Szerkesztőség: Budapest
IX., Fővám téri 8. 1093
Telefon: 117-4548

Kiadó: BKTE
93-5733, Szikra Lapnyomda,
Budapest

Felölös vezető:
dr. Csöndes Zoltán
vezérigazgató
ISSN 0230-7529

Coopers
and
Lybrand

AND YOU

Cégünk nemzetközi pénzügyi és üzleti tanácsadó cég, mely 67 000 főt alkalmaz világszerte. Magyarországi ügyfeleink közé tartozik többek között az MKB, MHB, HungarHotels, Ford, Matáv és az Állami Vagyongyűnkörség.

Diplomás, angolul jól beszélő fiatalok jelentkezését várjuk a general practice, audit, corporate finance és a taxation osztályainkra 1993 szeptemberében. Azonkívül, ötéves hallgatók részére lehetőség van korlátozott számú részmunkaidős állás betöltésére 1993 utolsó negyedében.

Kínálunk:

- az üzleti élet minden területére kiterjedő oktatást
- nemzetközileg elismert számviteli képzést („ACCA”)
- ragyogó előrejutási lehetőséget
- versenyképes bérézést

Ha érdekel ez a lehetőség, kérjük, küldd el az önéletrajzodat Jane Panckhurstnek, Coopers & Lybrand, 1024 Budapest, Lövház utca 30., vagy jelentkezz telefonon: 135-0140.

Várjuk jelentkezésedet!

Felhívás!

A székesfehérvári Ford Hungaria Termelő és Értékesítő Kft., amely a Ford Motor Company 100 százalékos tulajdonú leányvállalata

nyári munkalehetőséget kínál

legalább két hónapos időtartamra egy, tanulmányainak negyedik évét befejezett, angolul beszélő

közgazdász egyetemi hallgató számára, aki érdeklődik a személyügyi tevékenység iránt.

Az érdeklődők önéletrajzukat az alábbi címre küldjék:

Ford Hungaria Termelő és Értékesítő Kft.

személyügyi főosztály

Tóth Andrea

Székesfehérvár,

Videoton fasor 3. 8000.